

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja časopisno-zalozniško podjetje SZDL «Na tisk» / Direktor: Rudi Janžura / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska: Tiskarna «Slov. poročevalca» / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 22-322 do 22-326 / Uprava: Ljubljana, Čopova ulica 59-III, telefon 22-375 in 22-421 / Oglasi: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-896, za objave: Ljubljana, Pošta, predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 601-1-163 / Mesečna naročnina 200 din

Iredentistični izgredi

naj bi prikrili protiitalijansko razpoloženje Tržačanov

Med izgredi v Trstu dva mrtva in več ranjenih — Fašisti napadajo tudi angleške ustanove — Fašistični razgrajči hujskajo šolsko mladino, v okolici pa so z njimi solidarni tudi kominformovci — Hujskajoči razglas predsednika goriske občine

Trst, 4. nov. (Tanjug). Po polnočni je angloameriška vojska uprava izdala še eno sporočilo o današnjih več ur trajajočih fašističnih demonstracijah v središču Trsta. Sporočilo pravi, da je bilo 17 demonstrantov prijetih, devet oseb pa poskodovanih, med njimi 1 policist.

Niti prvo niti drugo sporočilo ne navaja števila demonstrantov in katere kraje v mestu so napadli ali skušali napasti. Sporočilo pravi le, da so bili zaznamovani spopadi z osebami, ki so prišle z italijanske iredentistične proslave v Sredipolju.

Zvedelo pa se je, da je med poskodovanimi tudi neka oseba, ki je prišla v Trst iz Italije. Po neklih vesteh bodo aretirani jutri verjetno postavljeni pred angloameriško sodišče.

Danes dopoldne so se v Trstu vnovič začeli neredi, ki jih izvirajo fašisti, hujskajoč šolsko mladino. Prvi cilj napada skupine učencev, ki so po nagovorniku fašistov davki zapustili šole, je bila policijska postaja v središču mesta. Postajo so napadli s kamenjem. Policija je takoj posredovala in razgnala ljudi z jeepi in vodnimi curki. Bržkone je bilo več ljudi poskodovanih, več demonstrantov pa so tudi prijele. Izziščali se ne niso razšli, pač pa so se spet začeli zbirati v bližnjih ulicah. Močni policijski oddelki so bili poslani na kraj demonstracij. Policija je v polni bojni opremi in so stalno dovažajo z jeepi, kamioni in motornimi kolesi.

Poročilo iz raznih krajev cone A STO so se pridružili snemanju slovenskih zastav poleg pripadnikov tržaške civilne policije tudi informatorji. Nalašč v ta namen določene informirovske skupine so snemale slovenske zastave v Sv. Križu. Tudi v Proseku so jih poskušali sneti, pa so jim domačini to preprečili.

Trst, 5. nov. (Tanjug). Dvo-dnevna proslava italijanskega nacionalističnega praznika se je začela včeraj tudi v Gorici. Po poročilih iz Gorice so prišli tja zastopniki raznih militarističnih in drugih organizacij, med njimi nekateri celo iz Sardinije, da bi se udeležili šovinistične manifestacije, nato pa odšli v Sredipolje.

Predsednik goriske občine je izdal razglas, v katerem poveljuje »mrtve, padle za nesporne pravice Italije na italijanski zemlji«, in pozdravlja »mladince pod orožjem, ki so bili poslani braniti domovino«.

Trst, 5. nov. (Od našega dopisnika.) Iredentistične provokacije, ki so se začele včeraj po vrnitvi italijanskih turistov iz

Sredipolja v Trst, so se nadaljevale danes popoldne, ko so med drugim razbili tudi neki angleški jeep ter s kamenjem napadli policijsko postajo na ulici 30. oktobra. Popoldne ob 17. uri pa je prišlo do hujskih incidentov. Ze dopoldne, ko so iredentisti napadli policijsko postajo pri cerkvi Sv. Antona, je bila policija prisiljena zasledovati demonstrante v cerkev, od koder so metali kamenje. Popoldne pa je škof Santin organiziral javno ceremonijo zopetne posvetitve cerkve Sv. Antona, ki naj bi jo policijski organi »oskrunili«. Pred cerkvijo se je zbralo več 100 ljudi in je prišlo do novih spopadov s policijo. Prav na tem mestu je cesta razkopana in so povsod kupi kamenja, tako da se je policija znašla v toči kamenja. Policija je začela streljati v množico. Dva demonstranta sta bila mrtva, več pa ranjenih. Trije duhovniki so nato s križem hodili okoli cerkve in se postavili s križem v rokah med fašiste, ki so ponovno začeli metati kamenje na policijo. Pri spopadu med policijo in demonstranti je bilo opaziti funkcije fašistične stranke v glavnem pa je bila med demonstrantjo mladina, ki so jo nahajalski fašisti in razni fašistični skvadristi iz Italije, ki so v pripravjenosti že ves čas od 8. oktobrskega diktata dalje. Med demonstranti, ki so vzkli-

kali »a morte schiavie«, je bilo slišati hujskanje, da bo treba razbiti tudi sedež OF in še druge sedeže tržaških demokratičnih organizacij ter s »schiavia« v Trstu dokončno obračunati. So-dee pa teh izjavah in govoricah, ki že nekaj dni krožijo po Trstu, pripravljajo iredentisti pogrom proti demokratičnemu prebivalstvu Trsta, zlasti pa proti Slovcem.

Italijanski iredentisti so te neredne v Trstu že dolgo časa pripravljali, toda ker se Tržačani niso hoteli odzvati ter niso hoteli demonstrirati, so poslali v Trst več tisoč turistov, ki sedaj povzročajo vnaprej organizirane neredne. Včeraj in danes so skušali organizirati aneksonistične demonstracije, kar pa jim ni uspelo. Ostalo je le pri osamljenih fašističnih izgredih. Tržačani pravijo, da so manifestirali svojo »civilizacijo«. To niso bile spontane demonstracije, in izraz volje Tržačanov, kajti Tržačani stoji ob strani in vse to ostro obsojajo. To je bil prisiljen priznati tudi dopisnik lista »Corriere della Sera« Tomassella, ki piše danes, da so Tržačani »bolj gledali, kot sodelovali« pri demonstracijah.

Demonstracije so organizirali zato, da bi prišli svetu protiitalijansko razpoloženje tržaškega prebivalstva in da bi prikazali anavdušenje Tržačanov za Italijo, in ustvarili vtis, da je šlo tu za velike demonstracije tržaškega prebivalstva, ki je

nezadovoljno, ker se ni izpolnjena osmo oktobrska obljuba in Trst še ni priključen Italiji. V bistvu pa so te demonstracije delo tistih sil, ki že ves čas minirajo vse miroljubne predloge Jugoslavije in ki hočejo, da bi prišlo med Italijo in Jugoslavijo še do večjih zaostritev.

Demonstracije se še vedno nadaljujejo. S. L.

Maršal Tito sprejel indijskega veleposlanika

Beograd, 5. nov. Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes dopoldne v Bellem dvorcu indijskega veleposlanika G. B. R. Sena in se z njim dlje časa razgovarjal.

Wodack pri Koči Popoviču

Beograd, 5. nov. Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popovič je sprejel včeraj avstrijskega poslanika v Beogradu G. Walterja Wodacka in se zadržal z njim v daljšem razgovoru.

Poslanik Vučinič odpotoval na Dunaj

Beograd, 5. nov. Jugoslovanski poslanik v Avstriji Dragomir Vučinič je včeraj odpotoval z Beograda na Dunaj. Dragomir Vučinič je bil nekaj dni v Beogradu zaradi priprav za obisk državnega sekretarja Koče Popoviča v Avstriji.

Obisk švicarskega poslanika pri Koči Popoviču

Beograd, 5. nov. Drž. sekretar za zunanje zadeve Koča Popovič je sprejel danes na protokolarnem obisku švicarskega poslanika v Beogradu G. Jena Frederika Wagniera.

Državni sekretar Koča Popovič o obisku v Avstriji

Beograd, 5. nov. (Tanjug) Državni sekretar za zunanje zadeve FLRJ Koča Popovič je pred odhodom na uradni obisk v Avstrijo odgovoril na nekatera vprašanja zunanje-političnega urednika Tanjuga.

Na vprašanje, kako gleda na svoje potovanje v Avstrijo glede na odnose med Avstrijo in Jugoslavijo, je Koča Popovič odgovoril: »Pojdem, da vrnem obisk, ki ga je napravil G. minister dr. Gruber lani naši državi. Pričakujem, da bo potovanje koristno za obe državi. Imamo mnogo skupnih interesov, naši stiki se stalno razvijajo in prepričan sem, da bo ta obisk povečal medsebojno razumevanje in zblizanje.«

Na vprašanje, če bi lahko povedal kaj o problemih, o katerih bo govor na posvetovanju z odgovornimi avstrijskimi državniki, je dr. sekretar Koča Popovič odgovoril: »Ni nam šlo za kak togi dnevni red, ki bi se spuščal

v podrobnosti. Glavno skrb bomo vsekakor posvetili važnejšim problemom, kot so ocenitev mednarodnega položaja, možnost in oblike nadaljnjega razvijanja naših sedanjih odnosov na vseh področjih, zlasti pa na gospodarskem. Seveda bo veljala naša pozornost tudi posameznim, še odprtim vprašanjem med našima dvema državama z raznih področij.«

Zunanje-politični urednik Tanjuga je nato vprašal: Tako jugoslovansko kot svetovno javnost danes najbolj zanima vprašanje Trsta. Nedvomno je tudi avstrijska vlada zainteresirana na tem, da bi pri reševanju tega vprašanja računali tudi s koristmi Avstrije. Ali sodite, da se v katerih točkah stikata jugoslovansko gledanje na to vprašanje in gledišče avstrijske vlade? Koliko se gledišča ujemajo, in ali pričakujete ugodnih rezultatov od bližnje izmenjave mnenj na Dunaju o tem vprašanju?

Državni sekretar Koča Popovič je odgovoril: »Na besedah Cjanga ekstremist in fanatik, s katerim vlada na Formozji ne more priti do kraja. Jugoslovanski delegat in veleposlanik FLRJ v Washingtonu Vladimir Popovič je dejal, da bi bilo nepravilno, če bi trdili, da od sprejetja resolucije v Generalni skupščini ni bilo nič storjenega glede kuomintangskih čet. V Bangkoku je zasedal skupni vojaški odbor, ki je skušal doseči sporazum in izdelati načrt za umik kuomintangskih čet iz Burme v skladu z resolucijo Generalne skupščine. Ze v začetku so propadli vsi napor, da bi se določbe resolucije izvedle, ker kuomintangski generali niso hoteli zapustiti burmanskega ozemlja. Medtem pa se je zvedelo, kakor je poročal uvodnik londonskega »Timesa« z dne 19. sept., da ilegalni zračni most, po katerem dobivajo kuomintangske sile močnejše orožje, kot ga imajo burmanske obrambne sile, še vedno obstoja. To je bilo preveč celo za potrpljenje burmanskih zastopnikov in tako so bili prisiljeni umakniti se iz skupne vojaške komisije. Ta komisija, je nadaljeval jugoslovanski delegat, je jzdala 29. oktobra optimistično sporočilo, da bbo 2000 vojakov odpoklicanih iz Burme, vres stvar se da leče od rešitve. To bi bilo samo šestina vseh čet kuomintangskih vojakov, ki operirajo na burmanskih tleh. Kaj pa bi se zgodilo z ostalimi? Jugoslovanski delegat je nato poudaril, da bi nadaljnje zadrževanje kuomintangskih čet v Burmi pomnilo nadaljnje puštošenje Burme.

GENERALNA SKUPŠČINA OZN

Kuomintangska agresija proti Burmi

Na seji politične ga odbora je govoril Vladimir Popovič

New York, 5. nov. (Tanjug). Danes bo v političnem odboru verjetno postalo jasno, kakšen bo izid razprave o agresiji kuomintangskih čet proti Burmi. Lani je Generalna skupščina sprejela resolucijo o tem vprašanju, razgovori o umiku kuomintangskih čet z burmanskega ozemlja pa so običajni, ker je bilo očitno, da jih vlada na

Formozji ob podpori od zunaj ne želi umakniti. Sedaj pa, ko je prišlo to vprašanje vnovič pred OZN, so se začele širiti vesti, da se to vprašanje končno bliža rešitvi.

Več mnenj je, kako bi morali Združeni narodi sedaj ravnati. Eni sodijo, da bi morala lanska resolucija veljati, dokler ne bo rešeno vprašanje ob popolnem umiku tujih čet z burmanskega ozemlja. Morda bi sprejeli še eno resolucijo, ki bi potrdila lanski sklep Generalne skupščine in ponovila, da vprašanje ne bo odstavljeno z dnevnega reda, dokler kuomintangske čete ne bodo zapustile ozemlja Burme. Nasprotniki tega mnenja sodijo, da se sedaj, ko se bliža umik enega dela teh čet, Generalna skupščina ne bi smela več vmešavati, pač pa prepuusti vprašanje pozabi. Kakor trdijo drugi, pa bi prav ta način privedel do tega, da bi se agresija nadaljevala s polno paro, ko bo končno zasedanje Generalne skupščine.

Kuomintangski zastopnik dr. Cjang je v nekem svojem govoru to tudi zelo jasno nakažal. Dejal je, da ključ problema ni niti na Formozji niti v OZN, pač pa pri generalu Li Miju. Ta general, ki poveljuje ostanom kuomintangskih čet, je

Volitve v okrajne zbornice proizvajalcev

V mariborskem volilnem okraju bi bila lahko boljša volilna udeležba

Maribor, 5. nov. V mariborskem okoliškem okraju so že od ponedeljka v teku volitve proizvajalcev obeh skupin, in. d. industrijske, in kmetijske, v okrajni zbornici proizvajalcev. Medtem ko so industrijski proizvajalci že izvolili svoje okrajne predstavnike, bodo volitve v kmetijski skupini skupinje končane šele jutri. Volilna udeležba v industrijski skupini je bila po vseh delovnih kolektivih skoraj 100 odstotno, volitve same pa povsod praznične, v znamenju enotnosti delovnih ljudi. V političnem oziru so tem volitvam posvetile povsod izredno pozornost tudi organizacije SZDL in ZK ter množične organizacije.

Popolnoma drugačna pa je volilna slika v kmetijski skupini. V precej velikem in kmetijsko močnem okraju je sicer cela vrsta kmetijskih posestev in zadržug, kjer so vzorno pripravili volitve v okrajni zbor proizvajalcev. Povsod tu so volitve maglo potekale ter je bila volilna udeležba nad 90 %. — Trdno politično zrelost in zavrednost so ob teh volitvah pokazali volivci zlasti v Sentilju, Malečniku, Cirknici, pri Duhu in še v nekaterih krajih na Dravskem polju in v Dravski dolini, kjer so se volilni upravičenci stoddostno udeležili volitev. Podpovprečna in ponekod neznatna pa je bila volilna udeležba v nekaterih krajih v Slovenskih goricah in v pohorskem predelu.

Ob volitvah v kmetijsko skupino je povsod tam, kjer je bila slabša volilna udeležba, najbolj značilno to, da so tehnično, kulturno in politično vodile volilne priprave in volitve kmetijske zadruge, občinske organizacije SZDL in ZK pa so več ali manj stale ob strani, kakor da se jih politična mobilizacija ob teh volitvah prav nič ne tiče. Zato je razumljivo, da so se v takih krajih reakcionarni vaški elementi ohrabril in z najrazličnejšimi gesli agitirali za volilno abstinenco. V tej agitaciji so bili posebno delavni tisti, ki sta jih prizadela zakon o zemljiškem skladu in zakon o vinskih odnosih. Njihovi kratkovidnosti, sovražnosti in deloma tudi nerazumljivi užaljenosti so

nad 55 odstotkov volilnih upravičencev. Po vseh voliščih so nato v prvih dopoldanskih urah naglo naraščali odstotki udeležbe. Do 12. ure je udeležba narasla na 75 odstotkov, nato pa se je ob 14. uri, ko je prišla na delo druga izmena, že dvignila na 85 odstotkov, ko je oddalo svoje glasove že 23.960 volivcev. Med volilnimi notami so najprej opravili volitve že v dopoldanskem času v 45. volilni enoti, ki obsega tovarno trakov in sukanca, tovarno umetnih brusov in gradbeno podjetje »Obnova« na Tezmem. Po nepopolnih podatkih mestne volilne komisije je v Mariboru

V Mariboru skoraj stoddotna volilna udeležba

Maribor, 5. nov. Po vseh mariborskih podjetjih in obratih, ki so bila porazdeljena v 50 volilnih enot, so bile danes volitve v mestni zbor proizvajalcev. V industrijski skupini proizvajalcev je bilo za današnje volitve 27.640 volilnih upravičencev. Na dobro organiziranih zborih volivcev, ki se jih je udeležilo okoli 23.000 delavcev in uslužbencev, so postavili 266 kandidatov za mestni zbor proizvajalcev, ki bo štel 60 ljudskih odbornikov. Med kandidati so izbrali tudi 32 žena, večinoma delavci iz tekstilne industrije. Za današnje volitve so v vseh volilnih enotah lepo okrasili vseh 119 volišč. Delavci so prišli na delo prej kakor druge dni. Ze v jutranjih urah so se vsuli na lepo okrašena volišča ter volili svoje predstavnike še pred začetkom dela. Najmočnejši je bil dotok volivcev na volišča v jutranjih in opoldanskih urah. Zjutraj so posebno pohiteli z volitvami v MTT, kjer je do 7. ure oddalo svoje glasove že 61 odstotkov volilnih upravičencev, v tovarni avtomobilov nad 50 odstotkov, v delavnicih železniških vozil nad 60 odstotkov, v tovarni kovinskih konstrukcij okoli 50, v tovarni volnenih izdelkov nad 65 ter v železniški kurilnici

znašala ob 16. uri volilna udeležba nad 90 odstotkov. Več kot na polovici volišč pa je bila ob tem času že stoddotna udeležba. (2)

V Celju in okolici

Celje, 5. nov. Po poročilu volilne komisije Celje-mesto je včeraj pri volitvah v mestni zbor proizvajalcev izmed 13.212 volilnih upravičencev I. skupine volilo 10.335 volivcev ali 78,6 odstotkov. Clani celjskih delovnih kolektivov so med 85 kandidati izvolili 34 odbornikov.

V Savinjskem ter konjskem predelu celjskega okoliškega okraja pa je pri včerajšnjih volitvah izmed 6130 volivcev oddalo glasove 4976 volivcev ali 81,17 odstotka. Vsi ti volivci so (Nadaljevanje na 2. strani)

Angloameriške oblasti prepovedale avtobusni koloni iz Bologne prihod v Trst

Trst, 5. nov. (Tanjug). Angloameriška vojska uprava je včeraj prepovedala koloni avtobusov iz Bologne vstop v Trst. Avtokolono, ki jo je vodil italijanski general Battisti, je organizirala bolonjska sekcija šovinistične Lege nazionalne in jo poslala v Trst na proslavo italijanskega nacionalističnega praznika. Ta ukrep angloamer. riske vojaške uprave je takoj vzbudil odpor krajevnih iredentističnih vrhov. Tržaška sekcija Lege nazionalne je že poslala osebni protest poveljniku cone generalu Wintertornu, trdeč, da je prepoved italijanskemu generalu, da bi prišel v Trst, nezakonit ukrep.

Nova cesta Vrhnika—Logatec odprta

Vrhnika, 5. nov. Danes so odprli novo cesto Vrhnika—Logatec v dolžini 8 km. Nova avtomobilska cesta je od Vrhnike od Logaškega polja tlakovana s kockami, od tu dalje pa betonirana. Dobra dva kilometra ceste bodo še tlakovali.

Tovarna jeklenih brežvičnih cevi v Sisku — V ospredju stroj za izdelovanje cevi velikega premera. (Glej članek na 4. strani).

Pismo slovenskih srednješolcev iz Trsta

Trst, 5. nov. (Tanjug). V pismu, ki ga je poslal »Pri. morskemu dnevniku«, slovenski srednješolci sporočajo, da ne morejo mirno čakati, da bi jih fašisti napadli, in da bodo vedno dvignili svoj glas proti prihodu Italije in v obrambo slovenskih sol. To pismo so napisali slovenski srednješolci glede na poskus kominformovske propagande v Trstu, da bi njihovo stavko in protianeksonistične demonstracije sredi prejšnjega meseca označila kot dejanje »provokatorjeve«.

UGOTOVITVE POSVETOVANJA CESTNIH STROKOVNJAKOV

Cestno omrežje Jugoslavije je treba razširiti

Pogosto slišimo v zadnjih letih ugotovitve, da je cestno omrežje naše države še močno nerazvito in v slabem stanju. Potnih osem let od osvojitve do danes se je našim cestam v resnici posvečalo premalo pozornosti, ker se je iz razumljivih razlogov dajalo prednost drugim področjem naše tehnične dejavnosti, graditvi industrijskih objektov kapitalne, izgradnje, hidrocentralam, tovornam in delno železniškemu omrežju. Vse kaže, da je sedaj vendarle napočil čas, ko bo vprašanje cestnega omrežja in prometa najprej zavzelo prvo mesto, ker smo na tem področju res še močno zaostali. Da smo se le malo zanimali za ceste, delno dokazuje tudi to, da so se šele sedaj, prvič po letu 1945, zbrali na skupno strokovno posvetovanje vodilni strokovnjaki, inženirji in tehniki iz vse države, ki so v enotedenskem skupnem delu v Ljubljani pri Sarajevu ugotovili in s številnimi dokumentirali sedanje slabo stanje cest in cestne službe, kakor tudi neobhodno razširitev in izboljšanje cest v bližnji bodočnosti.

Razumljivo je, da se je za ta prvi posvet nabralo kar preveč gradiva in perečih vprašanj, ki jih zagradel ni bilo mogoče vseh temeljito obdelati. 22 razprav, ki jih je za to priložnost izdal Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov LR Hrvaške, je komaj nakazalo del problema, ki jih je na našem kongresu v razpravi dopolnilo še 30 referatov. Največ so razpravljali o organizaciji cestne službe in perspektivnem planu razvoja cestnega omrežja v prihodnjih 10 letih. Predlogi, ki so bili obravnavani, in zaključni sklepi določajo tako obsežno gradbeno dejavnost, da je naša cestno-gradbena operativna v prvi fazi ne bo sama v celoti zmogla. Tu se pojavlja problem mehanizacije, strokovnih kadrov in potrebnih transportnih sredstev, da niti ne govorimo o projektih, ki jih bo treba v razmeroma kratkem času izdelati. Da bi lahko zgradili kar največ novih cest, so udeleženci posveta — strokovnjaki predlagali, da bi uporabljali predvsem lahke in srednje načine gradnje cest. Te ceste bi povsem ustrezale sedanjemu prometu in bi kljub hitremu razvoju avtomobilizma prav gotovo zadoščale še za prvo prihodnje desetletje.

Navzoči strokovnjaki iz vseh republik so se zelo dolgo zadržali pri razpravljanju o predlagani osnutku desetletnega načrta izgraditve cestnega omrežja, katerega so tudi deloma popravili, ker niso bile o sestavi načrta predhodno obveščene vse republike, med njimi tudi Slovenija. Republiške uprave cest morajo sedaj čimprej dopolniti načrt bodočega cestnega omrežja na podlagi sprejetih predlogov, da bodo dosegli potrebno soglasnost in da bi ne zašli v nepotrebnost in škodljivo megalomanijo. Razumljivo je, da je bil dan v tem načrtu poseben poudarek južnim republikam (FLRJ — Bosni in Hercegovini, Črni gori in Makedoniji). Sklenjeno je bilo, da se poleg graditve jadranske obmorske magistrale Trst—Pulj—Reka—Split—Dubrovnik—Budva—albanska meja zgradi tudi več pravokotnih transverzalk, ki bi teklo v smeri sever—jug. Prav tako naj bi se tesneje povezovalo državo s Slov. Primorjem in STO. Fasistična Italija je namreč ceste v slovenskih in hrvaških kra-

jih, ki jih je okupirala po prvi svetovni vojni, zanemarjala povsod tam, kjer ji niso čisto vojaški interesi narekovali drugačne politike. Desetletni perspektivni načrt investicij za ceste predvideva nad 200 milijard din za ceste prvega in drugega reda, za obnovo in gradnjo novih mostov ter za študije in projekte. V tej vsoti niso vštete potrebe za izpopolnitev mehanizacije gradbene operative. Verjetno bodo že v prihodnjem letu začeli s prvimi deli na relaciji Zagreb—Ljubljana—Trst, v kolikor te pomembne ceste že ne gradimo na posameznih odsekih Republiška uprava cest bo na podlagi dosedanjih podrobno preštudiranih načrtov za vse cestno omrežje Slovenije prav gotovo postavila to cesto na prvo mesto.

Iz obsežnega programa, ki ga je sestavilo posvetovanje, vidno izstopajo naslednji penerični problemi, ki jih bo treba nujno rešiti:

prvič: cestno službo je treba do podrobnosti tako organizi-

rati, da bodo vse ceste prvega in drugega reda prevzele v upravo republiške Uprave cest, medtem ko bi ceste tretjega in četrtega reda ostale okrajem in občinam. Zato naj bi izvršni svet FLRJ čimprej sprejel na kongresu sprejeti predlog okvirnega cestnega zakona, ki ga dosedaj še nismo imeli;

drugič: za perspektivni načrt desetletnega razvoja cestnega omrežja naj bi posamezne republike čimprej dale svoje končne predloge, tako da bi se še pred koncem tega leta obravnavali načrt pred izvršnim svetom FLRJ, oziroma skupščino;

tretjič: pomanjkanje enotnih tehničnih predpisov za projektiranje ter za graditev sodobnih cest so udeleženci posvetovanja osvetlili s tehničnimi in koristnimi strokovnimi pripombami, ki bodo pripomogle, da bo te predpise možno čimprej sestaviti;

četrtič: da bi se čimbolj izkoristilo domača gradiva, pred-

vsem prirodne asfalte, bitumene in katrane, je kongres predlagal znanstvenim inštitutom za preiskavo gradiv, da bi le-ti tesneje sodelovali z gradbeno operativno, kakor tudi z industrijo gradbenega materiala, s čimer bi dosegli boljše kakovost in izbiro ter tipizacijo teh gradiv za čim hitrejšo graditev cenenih, a vendar kvalitetnih cest;

petič: vse strokovne šole, od visokih navzdol, naj po sklepu tega kongresa posvetijo čim več pozornosti realnim učnim programom, pri čimer naj upoštevajo naše potrebe, po drugi strani pa nade možnosti in operativni. Gradbeni strokovnjaki za ceste morajo tudi tesno sodelovati z geologi, gozdarskimi strokovnjaki (kulture za zasaevanje novih nasipov) in s strokovnjaki za prometno službo. Našim tehničnim kadrom za ceste manjka še veliko strokovne izobrazbe; to pa še posebno zato, ker je ta dejavnost v svetu izredno napredovala. Zato jim je treba omogočiti študij najnovejših dognanj na tem področju in praktično učno delo doma, pa tudi v tujini.

Ing. M. M.

Odkupne cene lesa so dosegle svoj višek

Kakor za vino, se bodo člani Trgovinske zbornice Slovenije dogovorili tudi o najvišjih odkupnih cenah lesa

Začelo se je lani z izvoznim faktorjem na les, ki je imel dober namen, stimulirati izvoz lesa, nadaljevalo se je s preplačevanjem vsevprek, končujoč pa se ta zgodba danes s cenami lesa, ki so presleje vse možne in pametne meje.

Ta razvoj na področju cen lesa so v vznemirjenjem ugotavljali že nekaj časa ljudje iz naših gozdnih gospodarstev in lesno-industrijskih podjetij in lesno-predelovalne industrije. Še lani pozno jeseni je namreč stal kubični meter hlodovine pri kmetu do 5.000 dinarjev, letos pa stane že do 10.000 dinarjev in celo več. Zmanjšanja sečnja, ki nam utegne po 10—15 letih skrbnega prizadevanja rešiti gozdno gospodarstvo Slovenije, je namreč zmanjšala — ob nespremenjenem povpraševanju — ponudbo in tako je prišlo do tekmovanja, kdo bo plačal kmetu več, da dobi potrebni les. Trenutno je stanje naslednje: lesno-industrijska podjetja pravijo gozdnim gospodarstvom: vi ste krivi, oboji krivijo kmetijske zadruge, vsi skupaj pa menda očitajo preplačevanje rudnikom. Slednji se zadnji čas še posebno pritožujejo, da sedanjih visokih cen jamskega lesa ne bodo dolgo zdržali.

Za človeka, ki gleda stvari nepristransko, je bilo na večerajšnjem plenarnem sestanku odseka za les pri Trgovinski zbornici vsekar jasno, da nekaterim članom tega odseka manjka pravilno pojmovanje lesnega gospodarstva kot dela vsega našega gospodarstva in

da lesno gospodarstvo ne more niti ne sme uveljavljati nekih svojih posebnih interesov. Ta je hotel reševati svojo žago, češ imam 80 delavcev in ne morem dovoliti, da bi ostali ljudje brez dela; oni je ugovarjal, da mu sedanja visoka odkupna cena lesa ne daje nobene možnosti za izvoz, tretji je — sicer popolnoma pravilno — dokazoval, da se z današnjimi visokimi cenami okoliščina predvsem kmet, ki plačuje za lesom svoje davke; s tem v zvezi, da bi bilo v krajih, kjer daje les malone glavni dohodek, vsekar potrebno sprejeti davčno politiko itd. itd. Kar precej je bilo pripomb k izvajanjem predsednika odseka, da ne moremo priti

Nerazumevanje okrajnih ljudskih odborov in podjetij

pri reševanju transportnih težav v železniškem tovornem prometu

Ze v članku »Kako pomagati železnicam, da bodo kos svojim nalogam«, objavljenem dne 30. oktobra, je naš list opozoril na nujno sodelovanje naših podjetij z železnico, da bi se odpravilo veliko pomanjkanje železnih vagonov, ki je nastal zaradi povečanih sezonskih prevozov. Tedaj smo podjeleja opozorili, da se rešijo iz zagate lahko edine z nedeljskim in nočnim razkladanjem in nakladanjem vagonov. Navdijao v

tem smislu je dal okrajnim ljudskim odborom tudi sekretariat za gospodarstvo LRS. Glavna direkcija pa je 31. oktobra s posebno brzojavko naročila vsem postajam, naj se takoj povežejo s transportanti in naj jih opozore, da je nujno potrebno, da organizirajo razkladanje oziroma nakladanje vagonov v nedeljo, 1. novembra. Toda kljub vsemu temu omenjeno nedeljo ni bilo nobenega uspeha in se je razkladal in nakladalo celo manj kakor druge nedelje. Zaradi tega je ta dan oslalo nerazloženih okrog 250 vagonov, ki so bili izpraznjeni šele v ponedeljek. »Pionira Novo mesto je imel nerazloženih 7 vagonov, Minin v Logatcu 6, »Kurivo — Ljubljana 15, podjetje »Zrnov v Mariboru 11 itd. Kaže, da svoje naloge niso izpolnili te okrajni ljudski odbori, ki se s podjetji ali sploh niso pogovorili ali pa ne dovolj resno. Pri tem so sicer nekateri častne izjeme, kot n. pr. Radovljica in Sezana. Med podjetji je naogo zelo resno vzel železarna Jesenice, ki je 1. novembra razložila 11 pokritih in 122 odkritih voz, s čemer je bilo olajšano tudi kajne potrebe naših rudnikov po vagonih dne 2. tuga meseca, ki bi sicer v nasprotnem primeru so ali brez zadostnega siveila v govcv. Nalogo so dokaj resno razumeli tudi rudniki.

Poudariti je treba, da se železnica trudi in daje tudi vse napore, da bi v Lari največji meri bila kos svojim povečanim nalogam. Da bi se zadostilo prvenstveno prevozu najnujnejšega blaga, je bila izdana od sekretariata za gospodarstvo LRS ovi ena dne 25. oktobra, kakor tudi od glavne direkcije dne 28. oktobra prioriteta v dodeljevanju vagonov. Pri tem so bile upoštevane preavsem potrebe premogovnikov in izvoza. Premogovnikom so res v glavnem vagoni v redu dotekali. Nekaj težav je bilo edine pri Veinju in Trbovljah. Toda tudi v omenjenih dveh premogovnikih so bili primeri, da so ostali vagoni nenaloženi. Vs kakor bodo zalezneje tudi v bodoče storile vse, da bodo kriile potrebe premogovnikov in jih lahko že en dan prej obveščajo o kritju potrebe naslednj dan, vsakih 6 ur pa jim lahko sporočajo, kolko vagonov je na poti proti rudniku. Za rudnike, kakor za ostala podjetja pa velja, na kar so bili že ponovno opozorjeni, da naj namreč nakladajo in razkladajo vagono tudi v nočnem času in ob nedeljah, ker jim bo le tako omogočen pravočasen prevoz blaga.

To, kar ni bilo storjeno preteklo nedeljo, bo pač treba izvršiti v nedeljo 8. novembra in po potrebi tudi naslednje. Z nedeljskim in nočnim nakladanjem ter razkladanjem bo vprašanje rešeno, kar bo seveda v veliko korist tako posameznim podjetjem kot tudi celotnemu gospodarstvu. Nalogo naj v bodoče resno vzemajo tudi ljudski odbori, ki so odgovorni za gospodarstvo na svojem področju. Vsi prizadeži ga naj vedo, da železnica v bodoče ne bo dostavila vagonov nobenemu interesentu, ki se ne bi držal gornjih napotil. Kaj je za koga koristnejše, pa naj vsakdo sam presodi!

Volitve v okrajne zbere proizvajalcev

(Nadaljevanje s 1. strani)

izmed 63 kandidatov izvolijo 23 odbornikov. V petek bodo volili svoje predstavnike v okrajni zbor proizvajalcev članov delovnih kolektivov I. volilne skupine spodnjeja predela celjskega okoliškega okraja.

V slovenjegraškem okraju

Slovenj Gradec, 5. nov. Sinoči, na predvečer volitev v industrijsko skupino proizvajalcev OLO Slovenj Gradec, so bila v večjih industrijskih središčih okraja zadnja volilna zborovanja. V železarni Ravne je pred 1200 volivci govoril predsednik glavnega odbora Zveze sindikatov Slovenije, narodni heroj Janko Rudolf, ki se je udeležil tudi volilnega zborovanja graditeljev hidrocentrale v Vuzenici. Večji volilni zborovanji sta bili še v Slovenjem Gradcu, kjer je govoril sekretar glavnega odbora Zveze sindikatov Slovenije Jože Jurač, in v Radljah ob Dravi, kjer sta govorila Franc Simonič, predsednik Socialistične zveze za okolico Maribora in kandidat za zvezni zbor kmetijskih proizvajalcev Edo Zerko-Mhec.

V Črni so se zbrali zadržniki iz okoliških hribovitih krajev, da so se pogovorili o volitvah v kmetijsko skupino proizvajalcev, ki bo imela v okrajnem zboru šest zastopnikov, in bodo volili v nedeljo. Sestanka se je udeležil zvezni kandidat za okraj Slovenj Gradec tov. Pavle Zaver-Matjaž.

Davi so v delovnih kolektivih slovenjegraškega okraja na vse zgodaj odprli številna lepo okrašena volišča, na katera so ves dan prihajali volivci, da zvolijo svojih 35 zastopnikov za okrajni zbor proizvajalcev.

V železarni Ravne so imeli dve volišči; in je večje število delavcev oddalo svoje glasove že ob 4. zjutraj. Tu so volili tudi delavci Hidromontaže in Toplovdna. Vsega skupaj so volili 6 zastopnikov. Na volišču št. 3 je bila udeležba 92-odstotna, na volišču št. 4 pa 93-odstotna. Izvoljeni so bili na prvem volišču inž. Mohorčič, Franc Radušnik in Miha Oslak, na četrtem volišču pa tov. Gregor Klančnik, direktor železarne, Mrko Erja-

vec ter Pavel Cesar, predsednik okrajnega odbora.

Tudi v Mežici, Črni in Prevaljah je večina delavcev volila v dopoldanskih urah. Med 103 kandidati, je 66 delavcev, 13 direktorjev, 22 uslužbencev in 2 obrtnika. Končni volilni rezultati bodo sedaj po poročilih, ki prihajajo z večine volišč, izredno dobri.

V ptujskem okraju

Ptuj, 5. nov. Tudi v ptujskem okraju so bile danes volitve industrijske skupine proizvajalcev v okrajni zbor proizvajalcev. Za te volitve je bilo v okraju v 21 volilnih enotah, ki so imele 64 volišč, 5880 volilnih upravičencev. Večina volivcev je oddala svoje glasove že v jutranjih urah. Dopoldne so zaključili volitve na 28 voliščih. V samem Ptujju, ki je imel 26 volišč, so dopoldne zaključili volitve na 13 voliščih. Po podatkih okrajne volilne komisije, je ob 17. uri znašala volilna udeležba 75 odstotkov.

V trboveljskem okraju

TRBOVLJE, 5. nov. V trboveljskem okraju so bile danes volitve v okrajni zbor proizvajalcev skupine industrije, trgovine in obrti. V posameznih sektorjih je bila v Trbovljah volilna udeležba 88 odstotkov, v Radečah 89 odstotkov, v Zagorju 78,8 odstotkov, v Hrastniku na 92 odstotkov. Končni rezultat bo le za malenkost povečal volilno udeležbo.

V postojskem okraju

Postojna, 5. nov. Včeraj so bile v Postojni volitve v okrajni zbor proizvajalcev, in sicer za industrijsko skupino, medtem ko bo kmetijska skupina volila v nedeljo. Za industrijsko skupino je okraj razdeljen na 20 volilnih enot, ki imajo 58 volišč. Izvolili 22 odbornikov, v kmetijski skupini pa bodo zvolili izmed 50 kandidatov 13 odbornikov. Volilna udeležba

ba je bila stoođotna, če računamo, da so odstopno službeno zadržani, oziroma na orožnih vajah.

V kočevskem okraju

Kočevo, 5. novembra. Danes so bile v kočevskem okraju volitve v zbor proizvajalcev I. skupine (industrije, trgovine in obrti). Volitve so potekale precej živahno. Na posameznih voliščih so večji del končali volitve že dopoldne s sto-odstotno udeležbo. Delovni kolektivji so organizirali odhod volivcev na volišča tako, da so se vrstili po izmenah.

V Osilnici, kjer so bila tri volišča kmetijske zadruge Fara ob Kolpi, so končali volitve že ob pol 8. zjutraj. V Fari, v Banjalokii in Kostelu so jih končali ob 10. dopoldne s 100-odstotno udeležbo.

Podjetje »Zidara« v Kočevju je končalo volitve ob 15. ur., na gradbišču »Zidarja« v Ribnici pa so jih že ob 10. dopoldne s 100-odstotno udeležbo. Zaostajalci niso delovni kolektivji v Lokšem potoku, kjer so končali volitve ob 10. dopoldne in so volili vsi upravičenci.

Kočevski tektilci so do 14. ure opravili svojo državljansko dolžnost, prav tako delavci kočevskega rudnika in GAP. Med prvimi, ki so končali že dopoldne volitve, je še Gozdna uprava v Velikih Laščah, v prvih popoldanskih urah pa podjetja v Grčaricih, Ortnoku in nekaterih podjetja mesta Kočevja. Vseh volilnih enot v industrijski skupini je v kočevskem okraju 13, volišč pa je 25 ter volijo 19 odbornikov. V splošnem so bile po dosedanjih podatkih volitve v dopoldanskih urah končane do 70 odstotkov, do 14. ure približno do 80 odstotkov, do 17. ure pa so nekatera podjetja končala volitve že do 90 odstotkov.

Stooodstotno udeležbo bo ponekod onemogočila odsotnost delavcev, zlasti zaradi tega, ker je med njimi precej sezonskih delavcev, ki so prav v tem času zapustili Kočevo.

Volitve v kmetijsko skupino bodo v nedeljo.

Potrjene kandidature za zvezni zbor

Nadaljnji seznam poslanskih kandidatov za zvezni zbor Ljudske skupščine FLRJ, katerih kandidature so potrdile okrajne volilne komisije:

V Makedoniji

254. vol. okraj bitoljski: Mitrovski K. Mito, 255. bitoljski: Miljovski N. Kiril, 256.

Udeležba pri volitvah v okrajne zbere proizvajalcev

Po podatkih okrajnih oziroma mestnih volilnih komisij je bila na volitvah v okrajne oziroma mestne zbere proizvajalcev v I. proizvajalski skupini, ki so bile 4. novembra t. l. naslednja volilna udeležba:

Celje mesto vol. upravičencev 13.212 volilo 10.335 ali 78,6%, Ljutomer vol. upravičencev 2.640, volilo 2.366 ali 89%, Postojna vol. upravičencev 6.675, volilo 5.573 ali 83,5%. Sezana vol. upravičencev 3.325, volilo 2838 ali 85,3%.

Veliko volilno zborovanje v Soboti

Sobota, 5. nov. V nedeljo, 8. t. m., dopoldne bo za ves soboški okraj v Soboti veliko volilno zborovanje, na katerem bo sveta govorila predsednik izvršnega sveta LRS tov. Miha Marinko in podpredsednik izvršnega sveta LR Srbije Jovan Veselinov.

Prepanski: Spirovski P. Ilija, Tojevski S. Pande, Parinčič D. Boro, 257. ohridski: Brajkovski V. Živko, 258. debarski: Ibraimi A. Jašar, 259. kičevski: Aleksiški K. Boris-Karče, 260. gostivarski: Popovski T. Elišije, 261. tetovskii: Naumovi J. Krume, 262. skopljski: Kuzmanovski C. Boge, 263. Skopje: Gigov A. Strahil, 264. Skoplje: Sejtula K. Kemal, 265. kumanovskii: Naceva M. Mara, 266. kumanovski II.: Aleksievski Z. Dimitar-Pekar, 267. Krivopalanački: Janevski S. Blaško, Trajkovski A. Mile, 268. kočanski Popov J. Blagoj, 269. maledževskii: Mitevski Z. Metodii, 270. strumički: Apostolski M. Mihailo, 271. djevdjelijski: Temenugov M. Mito, 272. tikveški: Hadži-Vasiljev V. Mito, 273. prilpeški: Talevski P. Blagoj-Ivan, 274. titovelski: Zafirov N. Ljubomir, 275. ovčepoljski: Demir N. Firus.

V Črni gori

276. vol. okraj barski in cetinjski: Popivoda G. Krsto, 277. bokokotorski: Vukasovič D. Milan, 278. nikšički: Zeković S. Veljko, 279. pijeveljski: Durmitorski: Cerović R. Komnen, 280. bjelopoljski in kolašinski: Jovanović M. Blažo, 281. ivangradski: Vojvodić R. Todor-Čede, 282. titogradski in mesto Titograd: Džilas N. Milovan.

FRANCEK SAJE:

VATIKAN tradicionalni nasprotnik svobodolubnih Jugoslovancov

(Konec)

»Naš narod želi Jugoslavijo pod habsburško dinastijo. Antanta želi Jugoslavijo izven monarhije in proti monarhiji... Zaradi tega je knezoškof (Jeglič) svečano izjavil, da je njegov podpis pod majsko deklaracijo protest zoper vse poizkuse antante in brezvestnih odvrnilov, da bi Jugoslovane odvrnilo od dedne habsburške dinastije...« (A. Ušeničnik, Um die Jugoslavija, str. 37.)

O tej Ušeničnikovi knjigi je škof Jeglič 6. septembra 1918 zabeležil v svoj dnevnik, da jo je »spisal nemško, naj nemški svet ve, kaj mi hočemo. Pisana je izvrstno. O oportunistični in avstrijski politiki dr. Korošca v zadnjih dneh Avstrije pa je Jeglič 25. septembra 1918 zapisal v svoj dnevnik:

»Dr. Korošec... mi je razodel: Narodni svet pripravlja ustavo za nas Slovence v Jugoslaviji. Pripravljen hoče biti za vsak slučaj: ako Avstrija ostane, ali ako jo antanta razkosa, kakor preti sedaj, ko je Avstrija z Nemčijo popolnoma zvezana ter gospodarsko in vojaško od nje popolnoma odvisna. Bil je nedavno pri cesarju: rekel mu je, da smo Slovenci (t. j. Korošec in njegovi sodelavci — op. F. S.) še vedno vneti zanj in za dinastijo, že iz načelnih razlogov, ker je katoliška, da pa načem tega vedno naglaševati, ker se z nami od strani centralne vlade prekrivkno

postopa in se naše želje zamejuje...«

Koroščevim besedam je Jeglič dodal naslednji komentar: »...Moj Bog, kaj bo v prihodnosti. Zdi se mi, da je Avstrija res v nevarnosti. Na Dunaju tako vladajo in zoper navedene pravice narodov nastopajo, kakor da bi sami hoteli Avstrijo razdreti. Sedaj antanta zmaguje. Nemci se vedno umikajo in so v nevarnosti, da bodo premagani. Kaj pa potem? Ko bi nam vlada dala pravice, katere zahtevamo vsi Slovani, da nas ne bi več tlačili Nemci in Madžari: bi mogla pri sklepanju miru antanti pokazati na zadovoljene narode in bila bi rešena; ako tega ne stori, bo v največji nevarnosti. Bog se nas usmilil.«

Ko se je Avstrija naglo bližala svojemu koncu, so jo avstrijski škofovi še v poslednjih dnevih skušali reševati. Zato so 4. avgusta 1918 sestavili skupno pastirsko pismo, v katerem so dejali:

»Nimamo povoda obupavati. Naša država je bila doslej delužna posebnega varstva božje previdnosti (konkretnije: papeža in Vatikana — op. F. S.)... Avstrija ima izvršiti posebno nalogo kot katoliška velevalst v svetu Evrope...« (Ljubljanski škofski list št. 4. oktobra 1912, str. 118.)

Avstrijski ministrski predsednik Hussarek je 24. septembra 1918 škofa Jegliča prosil, naj

Jugoslovansko gibanje naravnano v tiste meje, ki jamčijo, da bo ves razvoj skladen z ohranitvijo države in zvestobo dinastiji. (Jagodic, Nadškof Jeglič, str. 224.) Jeglič mu je 29. septembra 1918 odgovoril, da je nše vedno na temelju majske deklaracije vdan Avstriji in monarhiji... Priložil sem tudi knjižico »Um die Jugoslavija«. Nazadnje sem ga pozval, naj dela na to, da sedaj, ko se bo ustava reformirala, nam da popolno pravico in bo Avstrija iz homatiji izšla kot močnoga zvezna država zadovoljnih narodov; in opozoril sem ga, da sedanj nastop vlade je Avstriji škodljiv in jo pelje v pogin, česar nas Bog varuj! Prepis vsega sem postal tudi cesarju.« (Prav tam.)

Proti pričakovanju škofa Jegliča in njegovih sodelavcev pa so se dogodki drugače razvijali. Dne 16. oktobra 1918 je Jeglič zabeležil v dnevniku:

»Strašno grozote se sedaj vrše po svetu! Nemčija je pobita, vojski se hitro umikajo pred vojski antante... Naše in nemške čete beže iz Macedonije in Albanije, antantine se hitro dalje pomikajo...«

In Avstrija? Zdi se, da razpada... V Jugoslaviji (t. j. v Sloveniji in v Hrvaškem — op. F. S.) se je začelo bliskovito hitro širiti gibanje za protiaavstrijsko rešitev tega vprašanja; naši vodilni krogi so izdali nalogo, naj ne damo nobene dotične izjave, marveč kakajmo na mirovni kongres. Toda silni dogodki so nas prehiteli...«

Tako je Jugoslavija nastala proti želji in pričakovanju Vatikana ter njegovih zaupnikov na Slovenskem in Hrvaškem. Zato je Vatikan novo jugoslovansko državo sprejel neprijazno,

opravne izjave, kakajmo reševati na mirovnem kongresu, kakor zahteva ena točka Wilsonovih, ki jih je naša vlada sprejela...»

Moj Bog! Kaj bo? Prihodni meseci bodo strašni, izpremenilji bodo obličje naše stare Evrope... Dne 22. oktobra 1918 je škof Jeglič potožil v dnevniku:

»Vidi se, da je zmagala protizidarska ideja o splošni republiki. Struje ne moremo zaustaviti, moramo z njo, da iz nje vzamemo, kar je prav in za krščansko ljudstvo dobro...«

Razpad Avstrije je torej bil za slovenske klerikalne voditelje veliko presenečenje. To je škof Jeglič tudi javno in odkrito priznal v drugi številki »Ljubljanskega škofijskega lista« leta 1919:

»In Avstrija? Začela je razpadati sredi meseca oktobra 1918... V Jugoslaviji (t. j. v Sloveniji in v Hrvaškem — op. F. S.) se je začelo bliskovito hitro širiti gibanje za protiaavstrijsko rešitev tega vprašanja; naši vodilni krogi so izdali nalogo, naj ne damo nobene dotične izjave, marveč kakajmo na mirovni kongres. Toda silni dogodki so nas prehiteli...«

Tako je Jugoslavija nastala proti želji in pričakovanju Vatikana ter njegovih zaupnikov na Slovenskem in Hrvaškem. Zato je Vatikan novo jugoslovansko državo sprejel neprijazno,

V Sloveniji potrjene kandidature

Ljubljana, 5. nov. Po podatkih republiške volilne komisije so bile potrjene naslednje kandidature (prva številka pomeni volilno enoto):

LJUDSKA SKUPSCINA FLRJ

Za Zvezni zbor proizvajalcev (skupina industrije, trgovine in obrti): 90 — del mesta Ljubljane Vipotnik Albin, ključavničar v Litostroju, Ljubljana.

LJUDSKA SKUPSCINA LRS

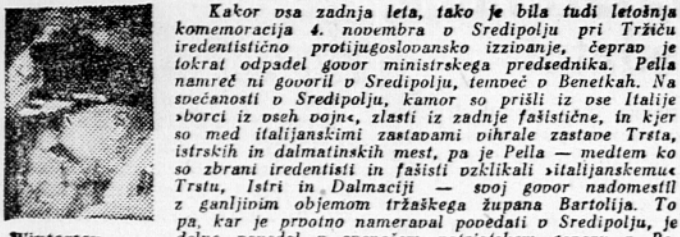
Za Republiški zbor: 42 — del Ljubljane mesta Vrčnik Alojz, delavec, Ljubljana

Za Zbor proizvajalcev I. pro. izvodne skupine: 4 — del okraja Celje okoličar Kočar Alojz, rudar, Ljuboje; 5 — del okraja Celje okoličar Tacler Jaro, namješčenec, Loče; 9 — del okraja Gorica Martinc Franc, strojnik v elektrarni, Doblarji; 16 — del okraja Krško Mižigoj Darko, delavec v tovarni celuloze, Stara vas; 18 — del mesta Ljubljane Brezovščak Avgust, delavec Tobačne tovarne, Ljubljana; 22 — del mesta Ljub-

strokovnjaki beogradskoga ljudskega odbora bodo obiskali Ljubljano

Beograd, 5. nov. Več strokovnjakov ljudskega odbora Beograda bo obiskalo ob koncu tedna ljudske odbore v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu, da bi se seznanili z izvajanjem odločbe o oddajanju stanovalskih prostorov in lokalov v najem. Ugotovitve teh strokovnjakov bodo služile ljudskemu odboru Beograda pri izvajanju te odločbe v našem glavnem mestu.

Od srede na četrtek

Winterton

Kakor vsa zadnja leta, tako je bila tudi letošnja komemoracija 4. novembra o Sredipolju pri Trzinu irendentistično protijugoslovansko izjavo, čeprav je lokalni opodnel govor ministrskega predsednika. Pella namreč ni govoril o Sredipolju, temveč o Benetkah. Na srecnosti o Sredipolju, kamor so prišli iz ose Italije »borci iz oseh ojem, zlasti iz zadnje fašistične, in kjer so med italijanskimi zastopniki ohrale zastave Trsta, istrskih in dalmatinskih mest, pa je Pella — medtem ko so zbrani irendentisti in fašisti ozkili italijanskemu Trstu, Istri in Dalmaciji — svoj govor nadomestil z gnajnim obljombom tržaškega župana Bartolija. To pa, kar je prouto nameraval povedati o Sredipolju, je delno povedal v znamenem patriotskem govoru o Benetkah, delno pa je namesto njega povedal italijanski tisk. Italijanski listi so to prišlo izbrali, da pravo tako kot leta 1918 tudi sedaj niso izpolnili svojih obljub, za katere je Italija odšla vojno. »Toda so orgli niso izpolnili svojih obljub, sedaj pa trzastarsko deklaracijo. Teda, so nam negirali Reko, sedaj pa Trst in Istro. Vlastni Mesaggario pa poziva, naj gre Italija po poti starih zmas, da bi izpolnila svoje nacionalne in mednarodne naloge, medtem ko fašistični maršal Graziani o svoji poslani italijanskim vojakom govoril o »morali in pripravljenosti vojskih enot, ki so se premaknile na zahodno mejo ob ceste, ki oddajo o Trst in ki bodo o Trst in preko njega ponesle italijansko trobojnico.

Pu oseni tem obujanju spominov na fašistična osvajanja in ponaoljanja v koi londonskih irendentističnih zahtev, pa je Pella o govoru, ki ga je staril o Benetkah, kamor so se preselili biši borci iz Sredipolja, izjavil, da smir nima boljših prijateljev od nas in da tudi pravica nima boljših branilcev in tudi patriotizem ne boljših herojev. Z gnajnimi besedami je nato povezal komemoracijo o Sredipolju s Trstom in Istro, kamor vsa mu uhajate misli, ki je molil na grobovih.

Dejal je tudi, da niče ne sme domniti, da o glade tržaškega opravljanja italijanska vlada izpolnila svoje dolžnost, ki sloni na zaprtih italijanskih pravicah, ki so priznane z jasnimi obveznostmi zavezništva. Njegov govor so spremljali ozkili irendentistov in biških fašističnih vojakov italijanskemu Trstu, Istri in Dalmaciji.

Hkrati, ko je o Benetkah govoril Pella, je skupina fašističnih in irendentističnih študentov o Trstu kljub znani prepovedi generala Winterton predela demonstracije, ki so trajale pet ur, do pozne noči, čeprav je bilo po izjavah ovidovce po mestu mnogo več policije kot demonstrantov. Fašisti in irendentisti so ose popoldne in ves večer razgrajali po mestu in skušali napadati sedeže raznih protitalijanskih političnih organizacij in seveda zopet tudi sedeže trgovskega oddelka jugoslovanske gospodarske delegacije. Z o populacijskih urah so hoteli demonstranti napasti sedež tržaške Fronte za neodvisnost, vendar jim je policija to preprečila. Kasneje so poskus ponovili. Bolje jim je uspelo napad na zgradbo, kjer je uprava »Primorskega dnevnika«, kajti policija je tu interenirala šele četrte ure kasneje, tako da so demonstranti medtem že lahko s kamenjem razbili okna.

Demonstracije so imele odkrito fašistični značaj, kar dokazuje tudi dejstvo, da so demonstranti ozkili »Smrt Slovoencem, živel Duce« in »Naprej na jugoslovansko delegacijo. Po uradnem poročilu je bilo med demonstracijami aretiranih 17 oseb, 6 pa ranjenih.

Tudi o Gorici so se fašisti in irendentisti zbrali ob jugoslovanski meji pri svetogorski postaji, kjer so na razne načine žilili našo državo. Trdajali duška svojim imperialističnim težnjam. Med raznimi ozkili italijanskemu Trstu, Istri in Dalmaciji je bilo slisati tudi »Jutri bomo v Ljubljani.

Iredentizem ni rešitev socialnih in gospodarskih problemov Italije

Predsednika italijanske vlade čakajo zelo resni notranjepolitični problemi

Rim, 5. nov. (Tanjug). Predsednik vlade Pella se je vrnil danes v Rim z irendentističnih manifestacij v Sredipolju in Benetkah. V Rimu ga čakajo resni notranjepolitični problemi.

Tržaška kriza je začela na mrtvi tir, kar onemogoča vladi, da bi z irendentističnim prenapetostmi še dalje prikrivala notranje težave Italije. Stranke, ki so bile v zanosu irendentizma zbrale skoraj enotno okrog vlade, so se sedaj, ko je nastopila stagnacija Pellove »pobude« glede Trsta, spet obrnile k socialnim in ekonomskim problemom. K temu so bile prisiljene zlasti stranke levice, katerih vodstva so se morala poslušati pritožbe članov in zlasti sindikalnih organizacij, da so s tem, da so se pridružile irendentistični kampanji vlade, pozabile na zahteve delavcev navzlic preletemu gospodarskemu in socialnemu položaju v državi.

Berlin, 5. nov. (Tanjug). Kako poročata zahodnonemška časopisna agencija, je se danes zahodnonemški policijski prijavitelj triinšestdeset vzhodnonemških policistov, med njimi tudi 1 policijski komisar.

Bitka z diplomatskimi notami se nadaljuje

Menda je angleški pisatelj H. G. Wells neke napisal, da strategom primanjkuje iznajdljivosti in fantazije, morda bi to pripombo sedaj lahko uporabili tudi za diplomate veselil...

Mesto Lugano leži le nekaj kilometrov od Locarna. Najbrž ni zgolj naključje, da so zahodne velesile izbrale toplo švicarsko letovišarsko mesto za kraj, kjer naj bi se dne 9. novembra sestali zunanji ministri štirih velesil in prešetali sporna vprašanja glede Nemčije in Avstrije. To povabilo Molotovu je bilo plod londonske konference med Dullesom, Edenom in Bidaultom, toda vsakomur je bilo jasno, da se tudi v tem povabilu čuti vpliv starega Churchilla, ki je nekaj mesecev razglašal svoj mesianizem pomiritve; po Churchillovem prvotnem predlogu bi moralo čim prej priti do konference — čeprav neuradne — na visokem nivoju, kjer naj bi za okroglo mizo sedle »najodličnejše politične glave sedanjega časa: Eisenhower, Churchill in Malenkov, ob njih pa še francoski ministrski predsednik Laniel (ali pa nekdo drugi, če bi francoska vlada medtem padla). Churchillov predlog je pred meseci zbudil veliko pozornost, zlasti ker se je v zvezi s tem govorilo, da namerava Churchill mimo vseh pripomb Washingtona kar na svojo pest odpotovati v Moskvo. Vendar doslej do tega »odločilnega koraka« ni prišlo: tudi britanska vlada je morala privoliti na polovično rešitev, na konferenco »polvisokega nivoja«, skratka na že omenjeno povabilo Molotovu.

Ze ko so to »povabilo« odpasli v Moskvo, so bili mnogi mnenja, da ne bo orodilo sadu. Nekateri so se sicer — kot n. pr. »Manchester Guardian« — tolažili z mislijo, da »je ta nota napisana v tako milem tonu, da jo bodo Rusi težko zavrnili, da toda polovičarstvo je bilo tako očitno, da je vse kazalo, kakor da 9. novembra res ne bo nikogar v Lugano...

Kot je bilo pričakovati, je Moskva na povabilo v Lugano odgovorila — odklonilno. Sovjetska nota nima nobene originalnosti: vse, kar je napisano na 18 straneh in izraženo s 6000 besedami, je le ponavljanje že znanih stališč.

1. Sovjetska zveza zahteva konferenco petih velesil tako, da bi se ZDA, Veliki Britaniji, Franciji in ZSSR pridružila »LR Kitajski.

Prav gotovo ne gre samo za »ljube« do Kitajcev, če se Moskva že nekaj časa tako zavzema za »priznanje« pete velesile; Moskvi ni do tega, da bi »reševali« samo evropske probleme, kjer so morda njeni aduti šibkejši, pač pa hoče »pregled svetovne situacije«, t. j. tudi razpravo o azijskih problemih, kjer so moskovsko — pekinski položaji

Ameriški in francoski odmevi na sovjetsko noto

New York, 5. nov. (UP). Po sodbi »New York Timesa« je sovjetski govor na vabilo, da bi bila četverna konferenca v Luganu, v glavnem ponavljanje propagandnih argumentov, ki se jih Sovjetska zveza poslučuje že od lanskega marca, ko se je začelo diplomatsko dopisovanje med Moskvo in zahodnimi silami. Tisti, ki so pričakovali novo usmeritev v sovjetski zunanji politiki, bodo po mnenju časopisa razočarani. »New York Times« sodi, da je najnovejša sovjetska nota nova zvijača, ki ima namen doseči razkol v zahodnem svetu in povečati ne-

Sklepi sveta Atlantskega pakta

Pariz, 4. nov. Svet stalnih predstavnikov severnoatlantskega pakta je sklenil na današnji seji, da bo pr. hodnje zasedanje Atlantskega pakta od 10. do 14. decembra v Parizu. Vojaški odbor, ki ga sestavljajo šefi glavnih štabov 14 držav članic, se bo sešel 10. decembra. Stalna skupina, ki jo sestavljajo zastopniki Francije, ZDA in Velike Britanije, bo imela sestanek v Parizu 5. decembra.

Pariz, 5. nov. (r) Prihodnji tedna se bodo v Parizu pričeli razgovori med Grčijo in Bolgarijo glede vzpostavitve diplomatskih odnosov. Razgovorom bo prisostvoval tudi grški zunanji minister Stefanopolis, ki bo medtem prisel iz New Yorka v Pariz.

Avstrijski časopisi o Trstu

Angloameriški sklep je omajal načela Ustanovne listine Združenih narodov

Dunaj, 4. nov. (Tanjug). Zadnje dni prevladuje v avstrijskem tisku, ki se je po večini že takoj po nastanku spora za Trst izjavljal za jugoslovanski predlog o internacionalizaciji mesta, prepričanje, da nikakor ne bo mogoče izhod iz krize na podlagi angloameriškega sklepa. Več avstrijskih časopisov spet omenja, da bi bilo treba najti drugo rešitev, ki bi upoštevala pravice in koristi Jugoslavije, in, kakor nekateri poudarjajo, tudi Avstrije. Komentarji pojasnjujejo svoje stališče z dejstvom, da dokazuje enoten protest jugoslovanskih narodov ter ob sodba, s katero je mednarodna javnost sprejela angloameriški diktat, da bi izvedba tako nepravilnega sklepa omajala načela Ustanovne listine Združenih narodov.

»Das kleine Volksblatt«, glasilo vladajoče ljudske stranke, ugotavlja, da angloameriški sklep ni položaja okrog Trsta niti razčisti niti dal približne rešitve tega vprašanja. Se več, podobna je, piše list, da ga je celo pomaknil v daljavo. Casopis ugotavlja, da je napačno, ker pri reševanju tržaškega vprašanja niso upoštevali mnenja Tržčanov. Velika večina letih pa se je izjavila proti zavzeškemu sklepu.

Se bolj odkrito je napisal svoje gledišče neodvisni »Salzburger Volksblatt«, ki poziva ZDA in Veliko Britanijo, naj sprementla svoj očitveno napačno usmerjen sklep in skušata rešiti krizo okrog Trsta, saj za to še ni prepozno. Komentarator opozarja zahodne zveznice, da ne bi bilo pametno izgubiti zavezništva v Jugoslaviji. Kot primer jugoslovanske politike neodvisnosti omenja časopis tudi njeno stališče v tržaškem vprašanju. Jugoslavija se je uprla Zahodu, piše »Salzburger Volksblatt«, ne da bi hotela zaradi gospodarske pomoči, ki jo dobiva od zahodnih sil, odstopiti od svoje neodvisnosti, po drugi strani pa je namignila Sovjetski zvezi, da je njeno zavzemanje v tržaškem vprašanju ne zavezuje k hvaložnosti. Casopis meni, da Jugoslavija dosledno svoj dosedanj politiki ne bo odstopila.

Opusti delavcev in nameščenec v coni A

Rim, 5. nov. (Tanjug). Delegacija tržaških sindikalnih organizacij je obiskala italijanskega ministra Scocca, ki mu je vlada poverila izvedbo izročitve uprave v coni A Italiji, da bi se mu pritožila zaradi zelo težkega položaja velikega dela italijanskih delavcev, odpuščenih in angloameriških oboževanih sil. Delegacija je orisala ministru težko prihodnost, ki čaka tržaške delavce, ki bi ostali brez dela, če bi odšle angloameriške okupacijske sile. Zato so zahtevali od italijanske vlade, naj se zavzame za zaposlitev teh delavcev in takoj posreduje pri angloameriških oboževanih silah, da bi preklicale odpuste. Pripomniti je treba, da italijansko gospodarstvo nikakor ne bi moglo zboljšati položaja v Trstu, saj ima sama Italija nad 2 milijona brezposelnih.

TRST in obe coni STO

To se pravi, z drugimi besedami, da sega sklenjeno slovensko etnično ozemlje brez vsakršnega prestedka v področje STO in da predstavlja Trst v svojem mestnem osredju z italijansko večino etnični otok, ločen od drugega podobnega, dasi deloma neznatnega, mesteca Milje. Ta je prav tako in vseh straneh, za jugu, zahodu in vzhodu obdan s slovenskimi vasmi in kmetijami.

Takšna je dejanska sila etnografske strukture Svobodnega Tržaškega ozemlja. Brez posebnih težav moremo tu potegniti mejo med pretežno italijanskim mestom Trstom in pretežno slovenskimi kraji in tako dobiti oboje dve ločeni upravni enoti, o katerih je govoril maršal Tito v Okroglici in kasneje še bolj natančno v Leskovcu. Narodnostna meja, če naj na vsak način govorimo o meji, teče potemtakem skozi Trst sam in loči v njem-

pretežno slovenske zunanje dele mesta, v glavnem prečnemestja z Barkovljami in Skednjem kot najpomembnejšima ter s predkrajji, ki so docela samostojno stoječe vasi več kilometrov oddaljene od pravega mesta, s katerim jih veže upravna pripadnost in okviru tržaške mestne občine.

Kaj vidimo, kakšne recepte ima kapitalistični zahod za reševanje problema, kako razmejiti mesto in okolico, kadar in kjer so med njima narodnostne razlike, ki pomenijo temeljno politično razhajanje? Zahod jih rešuje na ta načn, postavim v STO, da hoče kratkotalno slovensko okolico podrediti drugorodnemu mestu. Zato, da bi demantirali otoški značaj tržaškega mesta ali točneje, tržaškega mestnega središča, so v okviru STO nasilno vključili docela slo-

Italijanski obmejni organi terorizirajo slovenske dvolastnike

V šestih dneh so pri Gorici 15 dvolastnikom prepovedali prehod meje

Nova Gorica, 5. nov. (Tanjug). V zadnjem času so italijanski obmejni organi začeli čedalje bolj nadlegovati dvolastnike, ki imajo po videnskem sporazumu pravico prihajati na svoja posestva v določene obmejne bloke. Čeprav vsak dan se dogaja, da dvolastnike zadržujejo in izprašujejo o sestavi, moči in razvrstitvi jugoslovanske vojske, nekateri pa vračajo nihalnost. Casopis meni, da Jugoslavija dosledno svoj dosedanj politiki ne bo odstopila.

Podpredsednik ZDA Nixon v Indokini

Hanoi, 5. nov. (AFP). Podpredsednik ZDA Charles Nixon je izjavil v Hanoju, da po mnenju ameriške vlade nikakor ne bi bilo treba začeti pogajanj s Ho Si Minhom. Posledica teh pogajanj bi bila po njegovem mnenju zaslužnje svobodnega in neodvisnega naroda.

Stivana in Devina, da bi dobili s tem koridor čez slovensko ozemlje

Stivana in Devina, da bi dobili s tem koridor čez slovensko ozemlje do italijanskega narodnega ozemlja ob Spodnji Soči. In da bi bilo ozemlje Trsta čim večje, so vključili v STO tudi docela slovenske kraje okrog Ricmanja in Doline in bi hoteli v to kombinacijo pritegniti najbrž še več okoliškega ozemlja in slovenskega prebivalstva. Mi tako žrtvovanje slovenske okolice odločno odklanjamo in maršal Tito je dal temu preciznega izraza v svojih govorih na Okroglici, v Splitu in v Leskovcu ter v Skoplju. Če že hočemo gosti narodnostno posebnost in samostojnost teh etnografskih otokov, potem naj jih pač gojijo, toda samo v otokih, samo v območju teh otokov samih, kjer zares obstojajo, ne pa da bi mi za oporo njihovega uspevanju žrtvovali naše vasi. Saj se tudi nismo in se ne bomo sprijaznili z dejstvom, da so na isti nasilni način v težnji, da podpro pretežno italijansko središče stare Gorice žrtvovali popolnoma slovenske okoliške vasi in predkrajje. To je isti nesrečni način kolonialne perspektive, ko gre-

Stivana in Devina, da bi dobili s tem koridor čez slovensko ozemlje

vladuje težnja, da v korist buržoazji gospodarsko dominantnih mest žrtvujejo delavske in kmetijske kraje predmestij in okoličje, namesto da bi vželi za vodilno načelo, da je okolica ustvarila mesto in ga vzdržuje s svojo delovno silo.

Naša razmotrivanja gredo h kraju. Trst je etnografski otok z italijansko večino sredi sklenjerega slovenskega ozemlja. Coni A in B nista urejeni pod perspektivo nekakšne delitve ozemlja STO, temveč po docela drugačnih vidikih, in sicer takšnih vidikih, ki so popolnoma nesprejemljivi, ako bi vladal zares treba deliti ta teritorij. Osnovne poteze našega kriterija za even-tualno delitev STO v dve upravni conaj temeljijo v načelu, da mora biti, ako naj res pride do delitve, narodnostna struktura osnovnica za razdelitev. Znano je, da je vse obrežje in zaledje od Stivana pri Devinu pa do Barkovelj slovensko. Logično je, da se to zaledje priključi Sloveniji odnosno vključi v jugoslovansko upravno enoto STO, kakor je zahtevalo tako jasno in odločno postavil maršal Tito, na

Stivana in Devina, da bi dobili s tem koridor čez slovensko ozemlje

južni strani tega slovensko zaledje čez Dolino in Zavljav prav v tržaško predmestje Skednjem in tudi Miljski polotok je v večini slovenski razen mesteca Milje. Po načelu narodne pripadnosti je tedaj logično in samo ob sebi umljivo, da tuaj južno območje Trsta pripade Sloveniji odnosno da se vključi v pas slovenskega zaledja in spoji v slovensko upravno enoto STO, v smislu odločne zahteve našega predsednika Tita na zborovanjih na Okroglici in v Leskovcu. To se pravi, da nam naši slovenski kraji s svojim obstojem samim odpirajo dostop do morske obale v Trstu, da nam slovenski kraji z Dolino, Zavljami in Skednjem nudijo osnovo za participacijo na robnih tržaških pristaniških področjih, ki se raztezajo na Miljski zaliv, zlasti na njega notranje dele. Maršal Tito je v svojem odločilnem govoru v Leskovcu posebej imenoval slovenske kraje Zavljav in Skednjem.

V južnem delu tržaškega obmejnja teče skozi slovensko občino Dolino železnica iz Trsta na znano postajo Kozina-Hrpelje, od koder gre ena proga na Di-

vati o dokončnem stališču zahodnih sil. Toda na naši strani so se pokazale določne, docela jasne konture našega stališča. Naši vodilni državniki so izrekli naše stališče in naše množice so ga izrekle in potrdile, ne le pri nas v Sloveniji, temveč po vseh naših ljudskih republikah, v vsej Jugoslaviji. Vsa FLRJ je pokazala toliko borbenost in toliko enotnost, da moremo ta veliki plebiscit Jugoslavije za Trst označiti kot eno najpomembnejših enunucij naše narodne volje v vsej dobi po osvoboditvi. A mi v Sloveniji moramo zapisati s posebnim zadoščanjem, da velja ta skupna zainteresiranost, enotnost in odločnost narodov Jugoslavije našemu slovenskemu Trstu. S tem je dokumentirano slehernemu, da je vprašanje enega naroda obenem vprašanje vseh naših narodov, da so interesi enega hkrati interesi vseh. To je velika zmaga edne skupnosti jugoslovanskih narodov, zmaga načel bratstva in enotnosti, ki so osnova in najzanesljivejši temelj vsej naši graditvi socialistične Jugoslavije.

V Sisku bosta v kratkem začela z delom dva nova industrijska obrata

V proizvodnji Mannesmanovih cevi in oktanskega bencina se bomo v kratkem v celoti osamosvojili

ZAGREB, 5. nov. V Sisku bosta to jesen začela z delom dva važna obrata, in to težka proga v tovarni jeklenih brezšivnih cevi in Reforming naprave v rafineriji.

Težka proga je zelo velikega pomena za nadaljnji razvoj gospodarstva. Na njej bodo proizvajali cevi velikih dimenzij, predvsem za velike vodovode, plinovode in naftovode, nato za naftonosna polja, prav tako pa tudi za potrebe tovarn za proizvodnjo kotlov, za proiz-

vodno plinskih steklenic, za potrebe hladilništva, železnice in razno drugo industrijo. Montaža je bila dobro izvedena. Ko bo šla v pogon težka proga, se bo naša država rešila odvisnosti v pogledu uvoza Mannesmanovih cevi. In ne samo to. Že sedaj se zanimajo mnoge tuje države za našo proizvodnjo, ker industrije jeklenih brezšivnih cevi nima vsaka država in tudi ne nekaterje večje od naše. Samo za

potrebe raziskovalnih vrtnaj po naši državi za industrijo nafte je potrebno okrog 10.000 ton jeklenih brezšivnih cevi in samo iz tega primera vidimo, kako velikega pomena bo tovarna v Sisku, ki bo proizvajala prvi dve leti okrog 60.000 ton cevi, kasneje pa 120.000 t.

V rafineriji v Sisku končujejo montažo Reforming naprav. V tem obratu bodo vsak dan predelali 100 ton navadnega bencina v visokooktanski bencin za pogon hitrih motorjev. To je prvi tak obrat v naši državi in tako bomo lahko tudi oktanski bencin črtali iz spiska uvoznega blaga. Obrat Reforming v Sisku je prvi del velike rafinerije, ki jo začnemo graditi in ki bo po sobodnosti naprav tretja na svetu, medtem ko je ena taka tovarna v Ameriki, druga pa v Nemčiji. Obrat bo kril vse potrebe naše države. Naprava je zgrajena po projektu inž. Riferja iz Inštituta za nafto v Zagrebu in izdelana v dobren delu v rafineriji v Sisku ter v naših drugih tovarnah. Poleg tega obrata bodo postavili tudi obrat za pridobivanje dušičnega gnojila in omehevalcev za plastično industrijo.

Nov način upravljanja prispevkov za socialno zavarovanje, uveden bo dodatni prispevek

Beograd, 5. nov. Odbor za socialno zaščito je na temelju vsestranske razprave izdelal načrt uredbe o finansiranju socialnega zavarovanja. O tem načrtu sedaj razpravljajo strokovnjaki in voditelji socialnega zavarovanja in se pričakuje, da bo v kratkem predložen zveznemu izvršnemu svetu, da ga sprejme.

V načrtu uredbe je postavljeno načelo, da naj s finančnimi sredstvi razpolagajo tisti, ki jih ustvarjajo. V skladu s tem bodo delovni ljudje v bodoče ne samo upravljali s službo socialnega zavarovanja, temveč bodo odločali tudi o uporabi finančnih sredstev, ki jih plačujejo na račun prispevka za socialno zavarovanje.

Finančna sredstva za sklade Zavoda za socialno zavarovanje se ustvarjajo iz rednih in dopolnilnih prispevkov. Redni prispevek plačajo vse gospodarske organizacije, državni organi, ustanove, družbene organizacije in privatni delodajalci za svoje zaposlene osebe. Posebni dodatni prispevek plačajo samo tiste organizacije, pri katerih so izdatki za socialno zavarovanje neupravičeno visoki zaradi večjega odstotka obolenj zaradi zane-marjenih higienskih razmer,

pomanjkanje tehnične zaštite, nesreč pri delu itd. Splošen dodatni prispevek plačajo vsi obvezniki rednega prispevka, kolikor izdatki Zavoda za socialno zavarovanje okrajja ali mesta ne morejo biti kriti iz rednih prispevkov.

Načrt dalje določa, da se na osnovi družbenega plana republike določa višina stopnje rednega prispevka, po kateri lokalni zavodi odnosno republike plačujejo redni prispevek. Stopnja rednega prispevka vsebuje razen dela, s katerim zavodi neposredno upravljajo (bolniška veja), tudi del, ki se izdaja za republiški sklad socialnega zavarovanja. Del stopnje, ki se izdaja za republiški sklad, ne more biti nižji od stopnje, določene v družbenem planu FLRJ. Obenem bo s planom ljudske republike določena tudi stopnja, po kateri bodo lokalni zavodi zadrževali del za bolniško vejo zavarovanja, medtem ko bodo razliko do stopnje, določene v družbenem planu republike, uporabljali za izplačilo pokojnin in dodatkov, ki padajo na breme republiškega sklada.

S tako določenimi stopnjami

prispevka na osnovi družbenega plana republike, kot tudi z dodatnim prispevkem je dosledno ostvarjeno načelo samoupravljanja; lokalni zavodi razpolagajo tudi z delom sredstev za izplačilo pokojnin, otroških dodatkov itd. na račun republiškega sklada, ki ostvarja sklad v ta namen za vso republiko. Tako rešitev je nujna tudi zaradi tega, ker posamezni zavodi ne bi mogli iz svojih sredstev kriti vseh izdatkov, ki izhajajo iz socialnega zavarovanja.

Iz sklada lokalnih zavodov za socialno zavarovanje se bodo krili tudi izdatki za ambulanto in bolniško zdravljenje, za zdravljenje v klimatskih zdraviliščih, za zdravila, za ortopedske in sanitarne priprave, potni stroški zavarovancev, za materialno preskrbo zaradi časne nesposobnosti, nosečim ženam za skrajšani delovni čas zaradi dojenja, odpravnino in stroške v zvezi s prekvalifikacijo invalidov dela itd. Iz skladov pri republiških zavodih za socialno zavarovanje se bo izplačevalo invalide ter invalidske pokojnine, starostne pokojnine, družinske pokojnine, stroške zdravstvene zaštite uveljavljenih pokojnin in invalidov, otroške določke, materialno preskrbo in potne stroške časno nezaposlenih delavcev in uslužbencev, s tem, da bodo pri teh stroških lokalni zavodi udeleženi z 10% rednega prispevka, ki jim pripada.

Kakor se pričakuje, naj bi bil ta načrt sprejet do konca leta, da bi se v novem kole-darskem letu začela z novim načinom finansiranja socialnega zavarovanja. I. S.

Nova in največja adsorbcijska kolona na novi degazolinazi v Lendavi

Te dni je delovni kolektiv podjetja »Nafta« v Lendavi slavil novo veliko delovno zmago. Uspelo mu je postaviti z lastnimi sredstvi 36 ton težko kolono, ki je dolga 36 m in meri v premeru 1 m. Kolono je izdelala tovarna parnih kotlov v Zagrebu. Pripeljali so jo po železnici na treh posebnih železniških vagonih. Prevoz iz vagonov na samo mesto je bil ravno tako opravljen brez vsakih nezdov. Prevažanje in dviganje 36 m dolgega komada pomeni precejšen problem celo v industrijsko razviti državi, kjer opravljajo to s posebnimi dvigali.

V Lendavi so ta problem rešili tako, da so na obeh straneh temeljev za kolono postavili 40 m visok vrtni stolp s skripčevjem na vrhu stolpa in navadnimi dvigali, ki se rabijo pri naftni industriji. Na ta način so dvignili kolono brez večjih težav.

Strokovnjak iz tovarne parnih kotlov v Zagrebu je izjavil, da je to edinstven primer ostavljanja take kolone v Jugoslaviji, mogoče celo v Evropi.

Delavci in tehnično vodstvo so s to zmago dokazali, da znajo premagati vse težave tudi brez najsodobnejših pripr.

Uprava za izkoriščanje gozdov Lesno industrijskega podjetja Karlovac potrebuje za prevoz drvnih sortimentov kamione od 5 ton navzgor.

Prevažajo se hlodi, jamski les in les za kurjavo. Relacije znašajo 30 do 40 km. Cena prevozom po dogovoru. Pogoji ugodni. Ponudbe poslati na naslov: Uprava za izkoriščanje gozdov državnega industrijskega podjetja Karlovac, Banja 29, ali na telef. 230 in 292.

Razpis. Mestni ljudski odbor glavne mesta Ljubljane razpisuje službena mesta direktorjev za državna kmetijska posestva na območju Ljubljane.

Kandidati, ki imajo kvalifikacijo in prakso iz stroke (agronomska fakulteta ali srednja kmetijska šola), naj vložijo pismene ponudbe z življenjepisom pri tajništvu za gospodarstvo, Kresjija, soba št. 30/L.

Kmetijskim strokovnjakom je omogočena strokovna specializacija

Zveza društev kmetijskih inženirjev in tehnikov odnosno potrdi mesto, ki si ga je našel kandidat sam, če to usreza vsem določenim pogojem. Prosilci, ki so že zaposleni, naj si sami pri pristojnih organih zagotovijo potreben študijski dopust za čas specializacije. Kmetijski tehniki in inženirji, ki se zanimajo za strokovno izpopolnitev svojega znanja, naj se takoj, najkasneje pa do 1. novembra t. l. prijavijo za specializacijo pri pristojnih podružnicah Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov v Mariboru, Celju, Murski Soboti, Ljutomeru, Ptuj, Dravogradu, Kranju, Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Kočevju, Postojni, Gorici ali pa tudi pri Društvu kmet. inženirjev in tehnikov Ljubljana (Kmetijski zavod Haquetova 2), kjer dobijo vsa podrobnejša pojasnila. Prijave, v katerih je naveden vsotni specializacije, eventualno kraj ali republika, kjer želijo opravljati specializacijo, je poslati pismeno čimprej, ker se s specializacijo lahko prične že 15. 11. t. l. Pri prijavi smo, da predvsem mlajši kmetijski strokovnjaki ne bodo opustili te prilike za izpopolnjevanje svojega znanja.

inženirjev in tehnikov odnosno potrdi mesto, ki si ga je našel kandidat sam, če to usreza vsem določenim pogojem. Prosilci, ki so že zaposleni, naj si sami pri pristojnih organih zagotovijo potreben študijski dopust za čas specializacije. Kmetijski tehniki in inženirji, ki se zanimajo za strokovno izpopolnitev svojega znanja, naj se takoj, najkasneje pa do 1. novembra t. l. prijavijo za specializacijo pri pristojnih podružnicah Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov v Mariboru, Celju, Murski Soboti, Ljutomeru, Ptuj, Dravogradu, Kranju, Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Kočevju, Postojni, Gorici ali pa tudi pri Društvu kmet. inženirjev in tehnikov Ljubljana (Kmetijski zavod Haquetova 2), kjer dobijo vsa podrobnejša pojasnila. Prijave, v katerih je naveden vsotni specializacije, eventualno kraj ali republika, kjer želijo opravljati specializacijo, je poslati pismeno čimprej, ker se s specializacijo lahko prične že 15. 11. t. l. Pri prijavi smo, da predvsem mlajši kmetijski strokovnjaki ne bodo opustili te prilike za izpopolnjevanje svojega znanja.

Uvozili bomo večje količine zaščitnih sredstev

Zvezna uprava za zaščito rastlin je v sodelovanju z upravo za ekonomsko in tehnično pomoč zagotovila potrebna denarna sredstva iz britanskega dela tristranske pomoči za nabavo potrebnih kemičnih zaščitnih sredstev. Iz pomoči za gospodarsko leto 1952-53 in 1953-54 je zagotovljeno 80.000 funtov sterlingov za nabavo 390 ton kemičnih sredstev. Za vsoto v znesku 120.000 funtov sterlingov bomo nabavili surovine za proizvodnjo domačih preparatov. Razen tega bomo porabili še 105 tisoč funtov sterlingov za nabavo strojev za zaščito rastlin.

razpolago 100 ton svinčevega arzenata v prahu, 140 ton »pepela« praša in 67 ton DDT emulzije. Ta sredstva bodo vskladiščena pri trgovskih podjetjih v vseh republikah,

uporabila pa se bodo lahko le z dovoljenjem Zvezne uprave za zaščito rastlin. Za nabavo teh zaščitnih sredstev bo porabljen kredit, ki ga je dal v ta namen odbor za gospodarstvo zveznega izvršnega sveta. I-S

LIP gradi v Bohinju svoj novi center

LIP Bled ima svoje področje dela v zgornjem gorejskem kotu ob vzhodni Jelovici in Pokljuki, kjer imamo največje zaklade lesne mase kot tudi po kvaliteti poznane daleč naokoli. Svoje obrate ima še raztresene po Bohinju, Gorjah, Soteski in še drugod, kjer danes še obratujejo njegove žage. Kot poslovilni center pa si je izbral Bled, ki je bil zaradi prometnih zvez najbolj primeren.

Ze kmalu pa so spoznali na LIP, da Bled ni prikladen za neki lesnoindustrijski center, da bo pač treba dobiti drugi kraj, ki bo boljše povezan z zaledjem, z gozdovi in kjer bi tudi bil daril pogoj za izgradnjo lesnoindustrijskega kombinata. Ni bilo treba dosti premišljevat, da ima Bohinjski gozd največje pogoje. Namen vseh dosedanjih investicij je bil zgraditi v Bohinju lesnoindustrijske obrate. Najprej so začeli z gradnjo cest, in sicer od Bohinja preko Rotarice v sam center Jelovice, sedaj pa grade podaljšek ceste iz Pokljuke preko Gorjuš na Bohinj. Tako bo Bohinjski povezan s cestami in bo možen najbližji dovoz lesa iz zakladov Pokljuke in Jelovice na

obrate. Seveda namerava LIP tudi napraviti obrate za izdelavo raznih finalnih proizvodov, da ne bi bilo treba prodajati v tujino je naš rezan les ter da bi čim boljše lahko izkoristili tudi odpadke. Tako že sedaj razen rezanega lesa izvažajo iz Bohinja zaboje, lesno volno, lesno moko itd.

Za ureditev lesnoindustrijskega centra pa je potrebno zgraditi tudi še stanovanja in nove industrijske naprave. In tudi to je LIP že začel graditi, in sicer postopoma vsako leto nekaj. Letos gradi v Bohinju pet stanovanjskih blokov, ki bodo imeli 20 stanovanj za delavce in uslužbence. Dela izvajajo v lastni režiji in zelo hitro napredujejo. Na industrijskem kompleksu grade silos, ki bo lahko sprejel za vskladiščenje 16 vagonov žagovirze. Zagovino nameravajo nam-

reč uporabiti skupno še z drugimi odpadki za proizvodnjo lesne moke, ki jo nameravamo proizvajati v opušenem obratu v Soteski, kjer je bila preje žaga. Povpraševanje po lesni moki je sedaj zelo veliko, ker se rabi za proizvajanje raznih vrst bakelite, municije itd. V načrtu ima LIP tudi gradnjo rove zabojarne. Zaboji gredo zelo dobro v izvoz. Zenaokrat je sicer revizijska komisija pri Drž. sekretariatu zavrnila načrte za gradnjo zabojarne in sicer iz razlogov, da še ni izdelan perspektivni plan lesne industrije pri nas. Vendar bo potrebno, da Revizijska komisija ponovno razpravlja o tem vprašanju in pretrese razloge LIP Bled, ki jih navaja in ki ga silijo h gradnji tega objekta. Vsekakor pa bo Bohinjski z vse večjim razvojem lesne industrije ogromno pridobil.

Domžalski krznarji so slabo gospodarili

Pred kakimi tremi leti so v Domžalah prežidali novo poslopje. Je ob Mileniščici z namenom, da bodo v njem uredili moderno in dopolnilno tovarno za krzno. Polne tovarne so nameravali organizirati tudi z željo farmo, ki bi preskrbovala podjetje s kozami. Tovarna naj bi imela tudi lastno konfekcijo, torej pravcati kombinat krznenih izdelkov. Zanimanje je bilo veliko, če bi se tu izvedena, bi podjetje »Krzno« v Domžalah danes zaposljevalo nekaj desetnih delavcev ter bi doseglo obični, kiga je ustanovila lepe dnohoke. Začeli so veliki mi načrti, ki bi jim bilo lahko kos, a so se že klavirno kočali. Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora je bilo sklenjeno, da se mestno podjetje »Krzno« likovno oziroma da se priključi Ustnarskemu tehnikumu v Domžalah.

neč samopašnosti ter izigravanju delavskega samoupravljanja v enem izmed svojih gospodarskih podjetij.

Ustnarski tehnikum so s priključitvijo tega podjetja organizirali posebni oddelek za stroje, ki je predelava krzna, kar bo morda uspešnejše in seveda vse skupnosti v dolgi vroči konici kot pa prejšnje nerentabilno in notranje neurejeno podjetje. I. R.

Domžalski krznarji so slabo gospodarili

Pred kakimi tremi leti so v Domžalah prežidali novo poslopje. Je ob Mileniščici z namenom, da bodo v njem uredili moderno in dopolnilno tovarno za krzno. Polne tovarne so nameravali organizirati tudi z željo farmo, ki bi preskrbovala podjetje s kozami. Tovarna naj bi imela tudi lastno konfekcijo, torej pravcati kombinat krznenih izdelkov. Zanimanje je bilo veliko, če bi se tu izvedena, bi podjetje »Krzno« v Domžalah danes zaposljevalo nekaj desetnih delavcev ter bi doseglo obični, kiga je ustanovila lepe dnohoke. Začeli so veliki mi načrti, ki bi jim bilo lahko kos, a so se že klavirno kočali. Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora je bilo sklenjeno, da se mestno podjetje »Krzno« likovno oziroma da se priključi Ustnarskemu tehnikumu v Domžalah.

neč samopašnosti ter izigravanju delavskega samoupravljanja v enem izmed svojih gospodarskih podjetij.

Ustnarski tehnikum so s priključitvijo tega podjetja organizirali posebni oddelek za stroje, ki je predelava krzna, kar bo morda uspešnejše in seveda vse skupnosti v dolgi vroči konici kot pa prejšnje nerentabilno in notranje neurejeno podjetje. I. R.

KOLEKTIVI NARODNE BANKE ZAHTEVAJO, DA SE JIM PRIZNA PRAVICA VOLITI LJUDSKE POSLANCE TUDI V ZBOR PROIZVAJALCEV

Izločitev kolektivov Narodne banke od volitev ljudskih poslancev v zbor proizvajalcev, je naletela pri teh kolektivih na nezadovoljstvo in protest. Kolektivni Narodne banke poudarjajo, da so uslu-

ge, ki jih opravljajo gospodarskim organizacijam izrazito gospodarskega značaja, in da te usluge za naše gospodarstvo niso nič manj važne, kot so to na primer usluge pošte. Zaradi tega jim je nerazumljivo, kaj je vzrok, da nimajo pravice voliti v zbor proizvajalcev. Res je, da delovni kolektivni bank niso neposredni proizvajalci, toda, to velja na primer tudi za trgovino. Kakor si ne moremo pri sedanjih razvojni stopnji proizvajalnih sil predstavljati nemotenege poteka proizvodnje brez uslug trgovine, prav tako si tudi ne moremo predstavljati nemotenege poteka dela obeh teh dveh gospodarskih panog brez uslug banke. Vrsta problemov je v proizvodnji in trgovini, ki so tesno povezani s problemi banke in obratno. Naj navedemo kot primer le kreditiranje in plačilni promet, ki so prav gotovo za vse tri navedene dejavnosti izrednega pomena in ki direktno vplivajo ne le na delo v banki, temveč tudi na potek dela v proizvodnji in trgovini. Ker je temu tako, kolektivni bank upravičeno zahtevajo, da se jim prizna pravica voliti ljudske poslance tudi v zbor proizvajalcev.

Sindikalna podružnica pri centrali Narodne banke v Ljubljani

OBIŠČE NAJ NAS POTUJOČI KINO

Pod tem naslovom smo nedavno čitali v »Ljudski pravici« članek, v katerem prebivalstvo iz Črensovcov izraža željo, da bi jih obiskal potujoči kino. Tudi prebivalci Zgornje Poljske smo že junija letos izrazili to željo v dnevnem časopisu. Vendar nas potujoči kino doslej še ni obiskal.

Zanimanje za filme, o katerih lahko čitamo, je precejšnje. Ker smo oddaljeni od kinodvoran, smo pri tem precej prikrajšani. Zato bi bilo prav, da bi to vprašanje kmalu po možnosti ugodno rešili. Res je sicer, da za kulturno-prosvetni razvoj vasi skrbe kulturno-umetniška društva, vendar ima pri tem tudi film nedvomno važno vlogo. Pridružujemo se želji Črensovcov za ugodno rešitev. Ivan Bolko, Zg. Poljskava

OBVESTILO

Na podlagi 3. čl. uredbe o prodaji eno in dvo stanovanjskih hiš Ur. list FLRJ št. 17/101-33 ter na podlagi sklepa seje LOMO Tolmin z dne 11. oktobra 1953 na zapisnik

JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih stanovanjskih hiš poslopij:

Številka	zračna cena
1. V ulici na Bregu, številka 11	40.000 din
2. V ulici Kladovec, številka 5	60.000 din
3. V ulici Padlih borcev, številka 4	130.000 din
4. V Volarih, številka 25	150.000 din
5. V Ciganju, številka 49	175.000 din
6. V Volčah - Kamnica, številka 8	180.000 din
7. V Volčah, številka 51	180.000 din
8. V Volčah, številka 24	240.000 din
9. V Turnovem drev. številka 3	400.000 din
10. V Ljubinj, številka 31	400.000 din
11. V Gregorčičevi ul. št. 1	500.000 din
12. V Bazoviški ulici številka 16	420.000 din
13. V Volčah - bivša Abuja 89	800.000 din
14. V Ulci Breg, številka 5	900.000 din
15. V Turnovem drev. številka 1	1.400.000 din
16. V Prešernovi ul. št. 11	1.600.000 din

Dražba se bo opravila na sed ežu LO mestne občine Tolmin. Prešernova ul. št. 3, dne 15. novembra 1953 z začetkom ob 9. uri. Na ogled in vprašanje občin T olmin bodo objevilne podrobnejše nevodila o načinu prodaje.

Instalacijsko podjetje „TOPLOVOD“, Ljubljana

razpisuje OFERTALNO LICITACIJO ZA IZGRADNJO KOVINSKIH DELAVNIC NA TRATI PRI SENT VIDU. Proračunska vsota samo za gradbene storitve din 20.000.000. — Načrt in ostali pogoji se dvignejo vsak dan od 7. do 12. ure na direkciji podjetja v Črtomirovi ulici 6. LICITACIJA BO 14. XI. 1953 ob 11. uri v prostorih direkcije v Črtomirovi ulici 6.

ČLANI ODBOROV POLITIČNIH IN DRUŽBENIH ORGANIZACIJ! RAZPEČAVANJE BLOKOV VOLILNEGA SKLADA JE VAŠA NALOGA! PRISPEVAJTE V VOLILNI SKLAD!

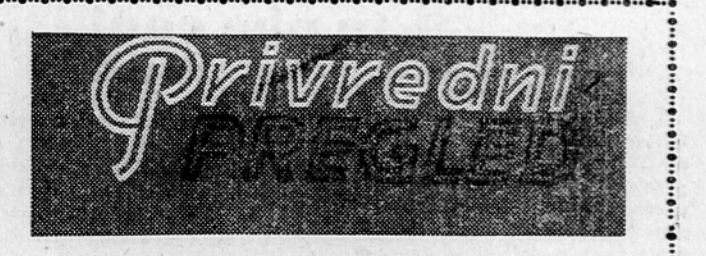
V petek dne 6. novembra 1953 ob 19. uri bo predavanje iz cikla »Najnovjša področja iz elektrotehnike« »O ULTRA-KRATKI TELEFONJI, NJIHOVI UPORABI V TELEFONIZACIJI« (s poizkusi).

Predava ing. Zmago Pipan v prirodoslovni dvorani na Univerzi (bivša fizikalna), vhod iz Gosposke ulice.

Okrajni ljudski odbor LJUTOMER

razpisuje službena mesta za: DVA PRAVNIKA, DVA EKONOMISTA, DVA FINANČNA REVIZORJA

Interesenti naj pošljejo ponudbe s popolnimi osebnimi podatki, navedbo dosedanjih zaposlitev in življenjepisom TAJNIŠTVU OKRAJNEGA LO LJUTOMER do 30. oktobra 1953.

V DANAŠNJI ŠTEVILKI PRINAŠA: SVETOVNO TRŽIŠČE S SUROVINAMI 165 MILIJARD ZA CESTNI PROMET KDO NAJ SE BRIGA ZA NAŠE GOZDOVE PISMO IZ OSLA - NOVI DOGOVOR S ŠVEDSKO DOGOVORJENE CENE PRIPOMBE NA SLOŠNE UZANSE »PRIVREDNI PREGLED« prinaša razen tega vesti, pregled cen na notranjem in zunanem tržišču, pregled tečajev na deviznih obračunskih mestih itd. — »PRIVREDNI PREGLED« izhaja vsak ponedeljek in petek in se lahko dobi tudi v Ljubljani pri vseh prodajalcih časopisov za 20 din.

Podjetja in ustanove v Mariboru in okolici ne posvečajo potrebne skrbi izdajanju delavskih knjižic

Uredba o delavskih knjižicah pravi, da mora do 31. decembra 1953 imeti vsak delavec urejeno delovno knjižico, ker brez tega, zanj posej najvažnejše dokumenta, ne bo mogel biti zaposlen. S to uredbo je hotela ljudska oblast doseči, da se pravilno uredi delovno razmerje zaposlenih. Delavske knjižice naj bi služile delavcu in nameščencu kot edini dokument, s katerim lahko uveljavlja svoje pravice iz socialnega zavarovanja — pokojnino, invalidnino itd.

Glede na to, je v interesu vsakega poedinca in podjetja, da poskrbi, da bi bile knjižice čimprej izpisane. Takoj po izdaji uredbe je Zavod za socialno zavarovanje skupno s Posredovalnico za delo ustanovil potrebne komisije, priredil seminarje in opozarjal podjetja, da pohite s tem odgovornim delom.

Podjetja, ki se zavedajo svoje dolžnosti do zaposlenih so se dela tudi takoj lotila. To velja predvsem za večja podjetja v Mariboru — za Mariborsko tekstilno tovarno, Tovarno avtomobilov, Delavnico železniških vozil, Kurilnico, Predilnico in Tovarno volnenih in vigoznih izdelkov, ki so danes pri izdajanju delavskih knjižic na prvem mestu. Če bi se lotila tega dela z enako vestnostjo tudi vsa manjša podjetja, zlasti ona v okolici Maribor — okolica, bi bil položaj glede na število izdanih knjižic bistveno drugačen. Na področju Posredovalnice za delo v Mariboru je zaposlenih 45.777 delavcev in uslužbencev. Komisije za ugotavljanje delovne dobe so do konca septembra pozitivno rešile le 14.500 primerov in je doslej registriranih le nekaj čez 13.800 delavskih knjižic. Ob tej ugotovitvi se je potrebno resno zamisliti, kdaj bodo izdane delavske knjižice vsem preostar

lim delavcem in uslužbencem? Najmanj zanimanja kažejo za izdajanje delavskih knjižic manjša podjetja — gostinski obrati, obrtne delavnice, pa tudi državni mojstri in zasebni obrtniki, sploh delodajalci, ki zaposlujejo manjše število delavcev in uslužbencev. Za ugotavljanje ugotavljamo, da spada sem tudi nekaj vidnih ustanov. V okolici Maribor — okolica je nekaj občinskih odborov — med njimi Jarenina, Velka, Kamnica — ki do danes še niso

opozorili svojih krajevnih podjetij, naj prično z izdajanjem delavskih knjižic. Izvzeti moramo podjetja v Rušah, Cersaku in Sentilju, ki so to dolžnost vestno opravila. Med podjetji, ki pa sploh še niso začela zbirati dokumentov, ali pa kažejo zelo malomaren odnos, je podjetje »Pinus« v Račah, »Sana« v Hočah in še nekatera. V večini primerov se podjetja izgovarjajo na delavce, češ da ti ne predložijo dokumentov, da nimajo pričin podobno. Primeri v drugih podjetjih pa so jasno pokazali, da

se dajo vse te stvari urediti, če je pri uslužbencih, ki v podjetjih odgovarjajo za izdajanje knjižic, dovolj dobre volje, če nudijo delavcem pri zbiranju dokumentov potrebno pomoč, predvsem pa če podjetje, je gleda na to važno opravilo s potrebno resnostjo. Upravičena je bojazen, da se bo v zadnjih tednih pri Posredovalnici v Mariboru zaradi zaostankov delo tako nakopičilo, da mu uslužbenci ne bodo kos in akcija ne bo mogla biti opravljena v postavljenem roku. (jp)

Celjski proizvajalci so volili

V sredo so člani celjskih delovnih kolektivov že drugi volili svoje predstavnike v mestni zbor proizvajalcev. Priznanih razpoloženja, ki je zajelo poleg tovarnih in vseh ostalih podjetij tudi vse mesto ni motilo slabo vreme ter od večerjanskega snega blatne ceste. Mesto je bilo živahno. Okoli zvočnikov na ulicah so se venomer ustavljale večje skupine ter poslušale stalna poročila o poteku volitev. Tovarne in podjetja so okrasili tudi na zunanji; poleg zelenja in gesel so jih krasile še državne ter partijske zastave.

Cinkarna. Bilo je kmalu po 1. uri po polnoči. Kurjači so opravili svoje nočno delo. — Domov, počivati? — Ne! — Tokrat so se odrekli prepotrebni počitku za nekaj ur! — Odlisi so v toplo vrtarstvo sobo ter čakali ranega jutra. Ob 4. uri so za vsa nočna izmena odprli prvo volišče. In tedaj so se zvrstili tudi oni. V sindikalni dvorani in po vseh obratih so odmevale partijske ter narodne pesmi. — Volišče je bilo urejeno v sindikalni dvorani. Na stene so pritrili gesla, ki so pozivala

delavce, naj izbrajo najboljše kandidate. In kdo so med šestimi dobrimi kandidati najboljši? Tako so se zamislili prav vsi in med njimi tudi delavci iz pražarne, ki so v lesenih oklah ter z usnjenimi sčitniki na rokah prihajali na volišče ter nato z volilnim listkom pred seboj sedli za mizo in dolgo časa premišljevali... komu zaupati delovno mesto? Z okorno roko, nevajno svinčnika, so nato trdo začrtali krog okoli zaporedne številke kandidata. Oddali so svoj glas. V Cinkarni so do 9. ure volili že 70%!

Pred Tovarno emajlirane posode se je ob pol šestih zjutraj oglasila godba na pihala. Budnica. Toda že pred to uro so v emajlirnici odprli prvo volišče za delavce nočne izmene. Zivljenje okoli tovarne na se je začelo že kmalu po četrti uri, ko so začeli prihajati prvi delavci z namenom, da izpolnijo svojo dolžnost še pred začetkom delovnega časa! Namesto ob šestih so mnogi prišli že ob pol štiri, samo da ne bi zamudili dela! Zaradi takšnega nastopa so n. pr. v mehanični delavnici, ki je imela tudi najlepše urejeno volišče, v veliki večini končali z volitvami še pred šesto uro zjutraj!

Ta dan so delavci emajlirane posode počastili s posebnim tekmovanjem, ki so mu določili naslednje točke: točnost prihoda in odhoda na delo ter z dela; kateri obrat bo preje končal z volitvami; kateri obrat bo dosegel najboljšo udeležbo ter katero izmed petih volišč bo najlepše urejeno. Za tekmovanje je vladalo veliko zanimanje. Ne glede na to, da rezultati še niso znani, kaže, da nameščenci ne bodo odnesli

prvega mesta, saj jih je ta dan kar osem zamudilo službo! Tudi v Tovarni emajlirane posode so do 9. ure volili z nad 70% udeležbo!

Podobno je bilo na vseh 36 voliščih v mestu. Izredno razpoloženje, visoka zavest, — to so glavne značilnosti volitev v drugi zbor proizvajalcev mesta Celja.

Do okoli 16. ure so z volitvami končali že na 16 voliščih. Na vseh ostalih pa so v popoldanskem času čakali le na redke zamudnike.

V mestu so z volitvami najprej končali železarji v St. rrah, za njimi pa delavci Tovarne emajlirane posode.

IN V SAVINJSKI DOLINI

V sredo so volili svoje predstavnike v okrajni zbor proizvajalcev tudi delovni kolektivi Savinjske doline ter konjskega okoliša. Povsod so se na volitve pripravili z veliko vnemo, povsod, zlasti v tekstilni v Sempetru, nadalje v Preboldu, Polzeli, Konjicah itd. so bila volišča urejena tako, kot doslej še nikoli. Z volitvami pa so naprej končali v kovinskem podjetju v Zalcu, kjer so vsi voliči že do 7. ure zjutraj opravili svojo dolžnost. Dobro uro za njimi so volišče zaprli tudi v LIP Konjice. Ob pol 2. uri popoldne pa so bili volični rezultati že znani v tovarni keramičnih izdelkov v Ljubljani ter v tovarni nogavic v Polzeli. V Polzeli je bila do te ure izvoljena v okrajni zbor proizvajalcev tudi prva delavka in sicer Marija Bitenc.

Lepe uspehe so dosegli še v »Konus« v Slov. Konjicah, kjer je že do 9. ure glasovalo 90% upravičencev. M. B.

V Kobaridu gradijo in obnavljajo

V Kobaridu doslej niso imele primernih prostorov za kulturne prireditve, saj so razpolagali le za zasilno, iz vojaške barake preurejeno dvorano. Da bi se domače prosvetno društvo predstavilo s kakim večjim delom občinstvu, ni bilo misliti, še manj, da bi povabili v goste gledališko družino iz Tolmina, Postojne ali Ljubljane, čeprav so si to močno želeli.

V tej, eni največjih občin tolimskega okraja so pogrešali kulturni dom. Sicer so že pred petimi leti zgradili združni dom. Pomagali so z rednimi izjemami vsi Kobaridčani, ker so se zavedali velike važnosti te akcije. Predlansko zimo pa je snežna katastrofa hudo poškodovala njih, še nedograjeni dom.

Čeprav so za svoj združni dom mnogo žrtvovali ter opravili nešteto prostovoljnih delovnih ur ter v glavnem tudi že izčrpali denarna sredstva, ki so jih za to dobili od ljudske oblasti, niso obupali. Znova so si začeli graditi stavbo, ki naj bi bila posledje središče njihovega kulturno-prosvetnega življenja. V nedeljo pa bodo imeli v novi kulturni dvorani na čast republiških

volitev in volitev v okrajni zbor proizvajalcev v Kobaridu prvo večjo kulturno predstavo. Prireja jo domače Prosvetno društvo »Simon Gregorčič«. Dvorana za prireditve ima okrog 500 sedežev in balkon. Oder je opremljen tako, da bodo mogle nastopati tudi večje gledališke družine. Izkupične prireditve bodo uporabljali predvsem za nadaljnjo ureditve doma.

Tudi telesno-vzgojno društvo »Partizane« je že začelo preurejati nekdanjo kasarno italijanskih alpincev v telovadnico. Z večjo vso to jim je prišlo na pomoč republiška zveza partizanskih telesno-vzgojnih društev. S svojim delom in požrtvovalnostjo so člani »Partizana« iz Kobarida lahko za zgled marsikateremu tovrstnemu društvu na Primorskem. Zlasti dobri so v lahkotletiki; v novi telovadnici pa bodo posvetili več skrbi še za proste vaje in orodne vaje.

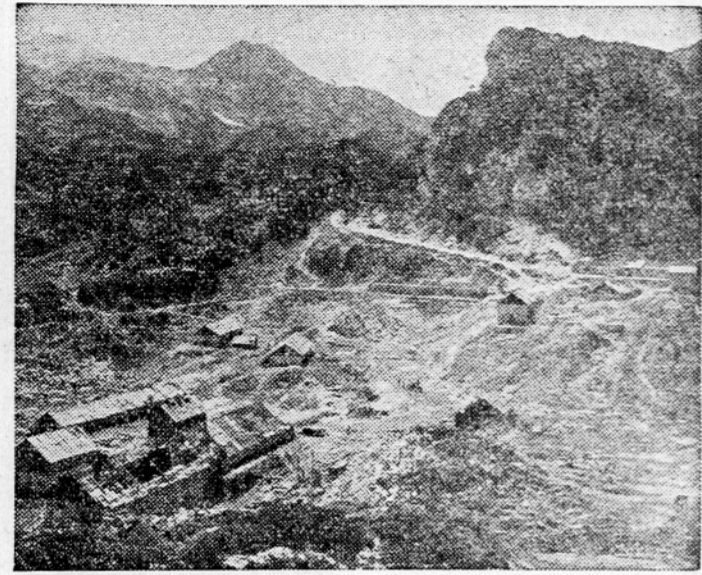
Tudi nižja kmetijska šola, ki jo bodo začeli graditi spomladi, bo zgrajena na prostoru, kjer so stala nekoč italijanske kasarne. Te so podrli do temelja in bodo tamkaj zgradili novo poslopje. —jp

Okrog Krna in Bogatina

so idealna visoko gorska smučišča

Daleč na jug Julijskih Alp pokrajini ostrobrvi vrh Krna kot razmaknjeno skoraj nima tekme. Mogóca je tudi njegovo 2000-metrsko višina, ki se kaže s kobariske strani kot drzen rog. Proti Držnici — slikovitemu naselju — pada v skoraj navpični 800-metrski zahodni steni. Posobnost zase je njegovo severozgodno položje, na koncu katerega, samega v širokiški kotanji naše največje visokogorsko — Krnsko jezero. Izpod Krnskega sedla so v višini 2000 m in razdalji kakih 2,5 km razprostranjena do 600 m niže ležečega jezera naša najlepša visokogorska smučišča. Velikanske množine snega se v teh oseh držijo do zgodnjega poletja in omogočajo pozno pomladansko smuko, ko se je temno-modro jezero na dnu že zdavnaj znebil snežnega in ledenega oklepa. Z zahodne strani od Bogatina se je jezero sploščajo prostorsko položeno dolino Tolminke in Lepene, ki jo na najnižjem, 5 km širokem pasu, preščineta kot mjavljivi trup. Bivša avstrijska armada je v prvi svetovni vojni izkoristila ta dva naravna dolinska dohoda. Le vzhodni Krna, preko katerega je potekala bojna črta. S planine Polog v dolini Tolminke oz. iz malo višje ležeče planine Osojnice so leta 1916 zgradili na Prehodce nad Krnskim jezerom solidno železniško vzpenjačo. Hkrati so postavili enako vzpenjačo iz doline Lepene na rob pred planino Duple, kjer so v zalozju Lemeza postavili celo vas barak in celo majhno kinodvorano.

Na ta obširni gorski svet od vrha Krna, na katero se vzhodna planinska kočica, pa vse tja do Bogatina oz. planinskega doma na Komni (v 7 urah je lahko priti do tja) nima nobene planinske kočice niti zavetišča. In ob tej gorski poti je skrit čudovit gorski svet, ki množico jezera — zal tako malo znan in cenjen. Z dograditvijo dveh vzpenjač po trasah, koder sta že v prvi svetovni vojni, bomo še odprli planinstvu in turizmu vrata v ta čarobni gorski svet. Ena od teh vzpenjač

Bogatin in njegova slikovita okolica

uri doseči Prehodce. Če bi se uredili izboljšali odnosi v Italijo, bi se turisti iz Gorice še v maju že po dveurni vožnji z železnico ali avtobusom in žičnico lahko smučali v kilometrih smukih in neposredni bližini enega najlepših evropskih visokogorskih jezer. Če k temu dodamo, da je do Trsta samo eno uro več železniške vožnje, se šele dobro zavemo, kakšnega turističnega pomena bo ta vzpenjača in kakšne gospodarske koristi nam bo prinašala.

S konca doline Lepene, kjer naj bi

Kam plove nogomet Branika?

Mariborsko nogometno občinstvo je šlo z nedeljske tekme zelo slabo razpoloženo. Na tekmi se je igralo malo takih, ki bi bili kratko malo računali z zmago nad Zagrebom, še manj pa po tekmi takih, ki ne bi bili prepričani, da bi bil Branik v tej tekmi lahko tudi zmagal. Ves čas po izenačenju na 1:1 do prejeta druge gola na koncu jesenske sezone, imeli domačini možnosti glede na kolikor toliko zadovoljivo igro v polju, da bi bili dosegli vsaj še dva gola, kar bi nadaljnji potek tekme povsem spremenilo.

Letos je Branik po splošnem mnenju napravil vse možnosti, da bi se dvignil nad zadnje mesto v tabeli. Od preostalih treh tekem mora namreč igrati dve še na tujem igrišču (proti Šibeniku in Napredku), doma pa eno samo proti Veležu. Če ne bo nepričakovanih presenečenj, bo Branik v sezoni 1953/54 igral s borima dvema tečkanca na dnu tabele. Edina, čeprav samo teoretična možnost, bi bila pridobitev kakšne točke v tekmi proti Napredku v Krusovcu, kar pa tudi ne bi moglo bistveno vplivati na položaj v tabeli.

KAJ PRAVI TRENER DRAGICEVIČ?

V nedeljo je bilo slišati med gledalci na tekmi z Zagrebom nešteto pravih opazkih na račun začetniške igre posameznih igralcev, ampak tudi na račun tistih, ki so do ločilo postavlo, v kateri posebno v oddolžnih trenutkih ni šlo tako, kot se pred nekaj meseci. V zvezi s tem smo se obrnili na trenerja moštva Branika, ki je bil o sedanjih slabih formi Branikovega moštva naslednje izjavio: »Branik na vseh tekmah, na katerih je igral, ni pokazal izrazito slabega tehničnega znanja ali slabše kondicije kot na prejšnji sezoni. Kljub temu, so predvsem napake posameznikov, ki so bile navadno usodne za rezultat tekme. Bilo je več naravnost šolskih primerov napak pri posameznih igralcih. Vendar je Braniku manjkalo na teh zadnjih tekmah eno bistveno, brez česar ni uspeha v nogometu: to je kompaktnost ekipe in tovarniške odnose med igralci. Namesto tega pa skuša po tekmi osak izračle opravičiti samo samega sebe in lahko krivdo za neuspeh na druge igralce.«

OBRAMBA SEPA, PA TUDI NAPAD JE PREMEHAK

Izjave tov. Dragičevića so vsaka-ko pravilne, vendar jih je treba opredeliti še nekoliko podrobneje. Še letošnjo pomlad je bila obramba Branika najmočnejše orožje. Po suspenziji Gajška pa je v njej začelo škripati. Zal tudi Gajšek po svojem povratku v moštvo ni bil v najboljši formi in tako je obramba, ki najprej šepala. Na nesrečo sta prišla iz forme še Petek in Zelezinger, tako da je bila zanesljiva obramba popolnoma razbita. Gajšek in Petek se vse-

ur doseči Prehodce. Če bi se uredili izboljšali odnosi v Italijo, bi se turisti iz Gorice še v maju že po dveurni vožnji z železnico ali avtobusom in žičnico lahko smučali v kilometrih smukih in neposredni bližini enega najlepših evropskih visokogorskih jezer. Če k temu dodamo, da je do Trsta samo eno uro več železniške vožnje, se šele dobro zavemo, kakšnega turističnega pomena bo ta vzpenjača in kakšne gospodarske koristi nam bo prinašala.

Med močno »padimic« je dalje tudi Plaznik, ki ni več oni nekdanji realizator golov. Njegovi strelji niso več niti tako ostri niti tako zanesljivi, čeprav se je na mestu srednjega napadalca še kar dobro znašel. Če analiziramo zadnje igre Branika, vidimo mačem igrišču, pridemo do zaključka, da manjka napadalnici petorici poleta, takšnega, kakršnega je kazala lani ob pričetku tekem v hrvatsko-slovenski ligi. Takrat Branik ni ravno prekal svojih nasprotnikov v tehniku, zlasti pa je bliskovito napadati in vnašati zmago v nasprotnikove vrste. In vprav v takih trenutkih je navadno odločil zmago v svojo korist, ker je znala potem tudi solna obramba obdržati pridobitni rezultat.

BRANIK IMA DOSTI IGRALCEV

Kljub neuspehom, ki jih doživlja, pa je zanimivo, da Branik še nikoli ni imel toliko kandidatov za prvo moštvo. Dosejel je izkoristil sicer samo 18 igralcev in še od teh jih je sedem igralo le eno ali dve tekmi, tako da je sestavljalo jedro ekipe samo 11 igralcev. To dokazuje najbolje, da nekateri od teh 11 nikakor ne spadajo več v prvo moštvo in bi jih bilo treba zamenjati z novimi. To velja še bolj za napad (brez golov na koncu), ki je bil v sezoni 1952/53 dala morda laže izboljšati. Braniku manjka predvsem prodornih igralcev, ki bi imeli dober pregled pred vrati in bi se ne obotavljali streljati tudi iz manj ugodnih položajev. Kako so taki streljali, bomo videli v nadaljevanju, ki bo tako imenovani »slednji« so gledali lahko videli posebno na tekmi z Zagrebom, ko je srednji napadalec gostov neštotokrat presenetil Filipčančič z ostrimi strelji. Največji problem pa naj bi bila krila, saj notranji trije igrači se kar zadovoljujejo. Branik ima dosti igralcev in mu to vsaj do pomladne sezone verjetno ne bo težko. Do takrat bodo lahko igrali tudi še nekateri igralci, ki so na prijeteljskih tekmah pokazali zelo zadovoljivo znanje (zlasti Norviki) in ki bodo lahko pomladni mariborsko moštvo, čeprav ni mogoče reči ob enem, ali bo ta pomladitev prišla še o pravem času. Z.

Kvarner v Ljubljani

V hrvatsko-slovenski nogometni ligi se razvija spored v Ljubljani povsem v redu. V sedmici tekme Tisov Markovič, ki je glavni krivec črna spora, najsirože kaznuje, obenem pa uvede postopek proti stranski sodnikom, ki tudi niso poznali področnosti razpisa.

Kakor se sliši, se je uprava BSK proti tej odločitvi pritožila upravnomu odboru NZJ. Vozel se je torej zavozljal še enkrat...

Nase športno občinstvo se ne zanima preveč za tekme v tej konkurenci, vendar je res, da nekatere prireditve vredne ogleda, čeprav moštva zaostajajo v tehničnem pogledu. Toda, kar se tiče volje in čarna, bi lahko mnogokdaj bile za zgled našim boljšim enajstornikom.

Tekma med Kvarnerjem in ZNK Ljubljano bo ob vsakem vremenu v nedeljo ob 14.30 s predtekmo ob 13.

Kvalifikacijska nogometna tekma za spono prenosno med Skotsko in Walesom se je v Glasgowu končala neodločeno 3:3 (2:2).

Študentski nogometni derby

Jutri v soboto ob 14.30 uri bo na igrišču Slavije ob Mestni klavnicu nogometna tekma med moštvoema ekonomske in pravne fakultete.

Prekmurske vasi so v volilnih pripravah živahnejše kot Murska Sobota

Prekmurje se te dni pospešeno pripravlja na volitve v zbor proizvajalcev, ki bodo v nedeljo. Lahko trdimo, da so prekmurški kmetje po vaseh na te volitve dobro pripravljani, mnogo bolj kot v sami Murski Soboti. Ze volilni sestanki po vaseh so pokazali, da se kmetje zanimajo za zbor proizvajalcev, to so potrdila številna vprašanja kmetov o nalogah teh zborov ter vlogi v našem gospodarstvu. Pravo nasprotje je v Murski Soboti. Zbor volivcev — sklicati so ga morali dvakrat, ker prvič ni bil sklepčen — je pokazal nevarno nezainteresiranost soboškega kmečkega življa. Nobenega zanimanja niso kmetje v Murski Soboti pokazali niti za delo zbora proizvajalcev, niti za bodočega kandidata. Gotovo za tako stanje ne leži krivda na kmetih samih, temveč na tistih, ki so bili dolžni tem ljudem vzbuditi zanimanje, a tega niso storili. Zato ni čudno da so soboški kmetje kar pristali na predlaganega kandidata Kerčmarja, za katerega ljudje vedo, da niti kot obrtnik ne hodi na seje odbora.

Tudi na tehnično izvedbo nedeljskih volitev se kmetje po prekmurških vaseh vse drugače pripravljajo kot pa v Murski Soboti sami. Združni odbori po vaseh pripravljajo pismena obvestila, s katerimi bodo obvestili prav vse upravičence, ki lahko sodelujejo pri volitvah v kmetijsko skupino zbora. Tako se bodo izognili vsem neujumim zmešnjavam.

V Murski Soboti pa ni bilo doslej o tem še ničesar slišati. Tako se bo kaj lahko zgodilo, da bo kmet-nezadržanik — prišel v nedeljo volit, pa ga bodo odklonili. Iz jeze nad tem

IZ PREKMURJA

Ljudski odbor mestne občine v Murski Soboti je na svojem zadnjem zasedanju sprejel odlok da se 17. oktober proglasi za praznik Murske Sobotice. Sedemnajstega oktobra 1944. leta so namreč madžarski okupatorji zaprli okrog 180 najbolj zavednih Slovencev iz Murske Sobotice, ki so jih potem odpeljali v taborišče. Od tam se jih je po osvoboditvi le malo vrnilo. Ze doslej so se sobošani vsako leto počastili 17. oktobra spominu teh žrtv s tem, da so položili vence pred spominsko ploščo; odslej pa bo 17. oktober veljal kot praznik soboške občine.

V Beltincih v Prekmurju je odprta kmetijsko - gospodinjstva sola, ki jo vzdržuje okrajni ljudski odbor v Murski Soboti. Sola je namenjena predvsem mladini, ki po končani osnovni šoli ostane doma na posestvu. Pouk na šoli bo trajal dve leti, vendar samo v zimskih mesecih, ko ni toliko dela. Doslej se je v šolo vpisalo nad 20 mladincev, predvsem deklet iz vasi v okolici Beltincev. Solanje je brezplačno.

Stevilni naš v Prekmurju, ki so v letih po osvoboditvi dobile elektriko, se bo pridružila tudi občina Turnišče. Kmetje so se tu zavezali da bodo pri gradnji štirih transformatorjev, ki so jim potrebni, pomagali z delom, denarjem in materialom. Del materiala za transformatorje v Turnišču, Renkoveh. Nedeljič in Gomilcah so že pripravili. Računajo, da bo v občini zasvetila luč sredi prihodnjega poletja.

Pred dnevi so se v Prekmurju začele vaje obveznikov predlanske vzgoje. Vede centrov in vodov so izpopolnili svoje znanje na predhodnih tečajih v Murski Soboti. Obisk mladine na teh tečajih je zelo zadovoljiv, saj ponekod ni prav nobenega neopravičenega izostanka. (H)

„SLAVOLOK“ ERICH MARIA REMARQUE ZMAGE

»Jaz bi rada šla. Ne bi šla rada sama.«
»Bi sicer morali to?«
»Bi. Nočem iti e kom tistih ljudi od prej. Tega ne zdržim več. Razumete to?«
»Da.«
»To je najlepša in zadnja vrtna veselica v Parizu. Zadnja štiri leta sem se je vsakokrat udeležila. Mi hočete napraviti to veselje?«
»Ravic je vedel, zakaj hoče iti z njim. Čutila se bo varneje. Ni mogel odkloniti.«
»Dobro, Kate,« je rekel. »Ni mi treba pošiljati posebnega vabila. Če vedo, da pridete vi s kom, bo to zadoščalo, mislim.«
»Pokimala je. »Seveda. Hvala, Ravic. Takoj pokličem Zofijo Montfort.«
»On je vstal. »V petek pridem potem po vas. Kaj boste oblekli?«
»Pogledala ga je od spodaj gor. Glava kuščarice, je pomislil. Luč ji je z ostrim refleksom osvetljevala ozko prilagoječo se lase. Drobna, suha in trda eleganca brezmesne dovršenosti, ki je zdravje ne more nikdar doseči. »To je tisto, česar vam doslej nisem povedala,« je rekla po kratkem obotavljanju. »To je kostumirana veselica, Ravic. Vrtna veselica na dvoru Louisa XVI.«
»Sveta pomagalka!« Ravic je spet sédel.
»Kate Hegström se je zasmejala. Bil je to na mah čisto

sproščen, otroški smeh. »Tam je steklenica dobrega, starega konjaka,« je rekla. »Vam ga je treba kozarček?«
»Ravic je zmajal z glavo. »Kaj vse si morejo izmisliti ljudje!«
»Vsako leto je nekaj temu podobnega.«
»To se torej pravi, da bi moral...«
»Poskrbela bom za vse,« ga je naglo prekinila. »Za nič se vam ni treba brigati. Poskrbela bom za kostum. Kaj preprostega. Niti pomeriti vam ne bo treba. Dajte mi samo svoje mere.«
»Zdi se mi, da sem vendarle potreben kozarčka konjaka,« je rekel Ravic. Kate Hegström je potisnila steklenico predenj.
»Nikar ne recite zdaj ne.«
Izpil je konjak. Dvanajst dni, je pomislil. Dvanajst dni, da bo Haake spet v Parizu. Dvanajst dni, ki jih je treba prebiti. Dvanajst dni — njegovo življenje ni imelo drugega kakor le-te, in preko tega niti misliti ni mogel. Dvanajst dni — in za njimi prepad. Vseeno je, kako ubije čas za seboj. Kostumirana veselica — kaj je bilo še bolj grotesknega v teh dveh plavajočih tednih?
»Dobro, Kate.«
Sel je še enkrat na Durantovo kliniko. Ženska z rdečezlatimi lasmi je spala. Debele potne kaplje so ji stale na čelu. Obraz je imel barvo in usta so bila rahlo odprta.
»Vročina?« je vprašal sestro.
»Sedemtrideset osem.«
»Dobro.« Nagnil se je niže k vlažnemu obrazu. Čutil je dih. Etra ni bilo več v njem. Bila je sapa, sveža kakor timian. — Timian, se je spomnil, gozdni travnik v Schwarzwald, plazeč se brez diha po vročem soncu, spodaj nekje klici zasledovalcev — in opojni duh po timianu, čudno, kako se vse pozabi, le vonjavo

ne. Timian — še čez dvajset let bi mu ta duh dvignil iz zaprašenih gub spominov podobno dneva njegovega pobeга v Schwarzwald, kakor bi bilo to včeraj. Ne čez dvajset let, je pomislil, — čez dvanajst dni.
Sel je skozi segreto mesto proti hotelu. Bilo je okoli treh. Krenil je po stopnicah navzgor. Pred njegovimi vrati je ležala bela kuverta. Na nji je bilo njegovo ime, toda znanke in pečata ni imela. Joan, je pomislil in odprl. Iz nje je padel ček. Bil je Durantov. Ravic je ravnodušno pogledal številko. Nato jo je še enkrat pogledal. Ni verjel. Ni bilo običajnih dve sto frankov. Bilo je dva tisoč. Preklete strah ga je moralo biti, je pomislil. Dva tisoč frankov prostovoljno od Duranta — to je bilo osmo čudo sveta.
Vtaknil je ček v svojo listnico in položil kup knjig na omarico zraven postelje. Kupil jih je pred dvema dnevoma, da bi bral, ko ne bi mogel spati. Bilo je nekaj čudnega s knjigami — postajale so mu važnejše in važnejše. Vsega niso mogle nadomestiti, vendar pa so le segle do nekod, do koder ni moglo seči nič drugega. Spominjal se je, da se prva leta ni nobene dotaknil; bile so blede v primeri s tem, kar se je dogodilo. Zdaj pa so že bile okop — čeprav niso varovale, se je le dalo nasloniti nanje. Veliko niso pomagale; toda varovale so v času, ki je drvel nazaj v tempo, pred zadnjim obupom. To je bilo dovolj. Bile so nekoč mišljene misli, ki so danes zaničevane in zasmehovane; toda bile so mišljene in ostale bodo in to je dovolj.
Preden je začel brati, je pozvonil telefon. Ni dvignil slušalke. Zvonilo je dolgo časa. Nekaj minut potem, ko je utihnilo, je dvignil slušalko in vprašal oskrbnika, kdo je klical. »Ni povedala svojega imena,« je rekel možak. Ravic je slišal, da je,